

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

An Interprofessional Perspective on the Judicial Process for Child Sexual Abuse Victims: Lawyers' and Social Workers' Perspectives*

*Cinsel İstismar Mağduru Çocukların Adli Sürecine Mesleklerarası Bakış: Avukat ve Sosyal
Çalışmacı Perspektifleri*

Samet Kulaoğlu** - Hüseyin Zahid Kara***

Abstract: This study aims to examine the challenges experienced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings through the experiences of lawyers and social workers and to evaluate the findings from the perspectives of child-friendly justice and social work. The study was conducted using a phenomenological design within the qualitative research approach. Data were collected through semi-structured interviews with a total of 17 participants, consisting of eight lawyers and nine social workers selected through purposive sampling, and analyzed using Braun and Clarke's six-phase thematic analysis. The analysis identified five main themes: secondary victimization, child-friendly mechanisms, the forensic interview process, professional tensions, and interprofessional coordination. The findings revealed that children encounter significant challenges, including repeated interviews, lengthy judicial proceedings, inadequate interagency coordination, a shortage of qualified professionals, and limited implementation of child-centered practices. Participants emphasized that these problems negatively affect children's psychological well-being, weaken trust in the justice system, and increase the risk of secondary victimization. In addition, insufficient information provided to children about judicial procedures, difficulties in accessing psychosocial support services, inconsistencies in institutional practices, and inadequate interdisciplinary collaboration emerged as prominent findings. The study demonstrated that social workers and lawyers share similar views regarding the protection of the best interests of the child, although structural shortcomings in current practices persist. In conclusion, strengthening child-friendly justice practices, promoting trauma-informed approaches, enhancing the professional competencies of practitioners, improving interagency collaboration, and expanding practices that support

* Ethical approval for this study was obtained from the Social and Humanities Ethics Committee of Sakarya University. The study was approved by decision No. 33 at the meeting held on November 19, 2025.

Bu çalışma için etik onay, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan alınmıştır. Çalışma, 19 Kasım 2025 tarihinde yapılan toplantıda 33 sayılı kararla onaylanmıştır.

** Corresponding Author: Dr., Çankırı Courthouse, Directorate of Judicial Support and Victim Service

Sorumlu Yazar: Dr., Çankırı Adliyesi, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5017-6165>

samet_kulaoglu@hotmail.com

*** Asst. Prof. Dr., Sakarya University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Social Work

Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4503-2703>

zkara@sakarya.edu.tr

Cite as/ Atıf: Kulaoğlu, S. & Kara, H. Z. (2026). An interprofessional perspective on the judicial process for child sexual abuse victims: Lawyers' and social workers' perspectives / Cinsel istismar mağduru çocukların adli sürecine mesleklerarası bakış: Avukat ve sosyal çalışmacı perspektifleri. *Turkish Studies – Economics, Finance, Politics*, 21(Ö1), 3249-3295. [Special Issues Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer], Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.95414>

Received/Geliş: 14 July/Temmuz 2026

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

children's active participation in judicial proceedings are recommended. These findings are expected to make a significant contribution to the development of child protection services, forensic social work practice, and future research in this field.

Keywords: Child Sexual Abuse, Child-Friendly Justice, Secondary Victimization, Social Worker, Lawyer.

Öz: Bu araştırma, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte yaşadığı güçlükleri avukatlar ve sosyal çalışmacıların deneyimleri doğrultusunda incelemeyi ve bulguları çocuk dostu adalet ile sosyal hizmet perspektifinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında fenomenolojik desen kullanılarak yürütülmüştür. Veriler, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen sekiz avukat ve dokuz sosyal çalışmacıdan oluşan toplam 17 katılımcıyla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmış, Braun ve Clarke'ın altı aşamalı tematik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ikincil örselenme, çocuk dostu mekanizmalar, ifade alma süreci, mesleki gerilim ve meslekler arası koordinasyonu kapsayan beş ana tema belirlenmiştir. Bulgular, çocukların tekrar ifade vermeleri, adli süreçlerin uzun sürmesi, kurumlar arası koordinasyon eksikliği, uzman personel yetersizliği ve çocuk odaklı uygulamaların sınırlı olması gibi önemli sorunlarla karşılaştıklarını göstermektedir. Katılımcılar, bu sorunların çocukların psikolojik iyilik hallerini olumsuz etkilediğini, adalet sistemine duyulan güveni zayıflatıldığını ve ikincil mağduriyet riskini artırdığını vurgulamıştır. Bunun yanında, çocukların süreç hakkında yeterince bilgilendirilmemesi, psikososyal destek hizmetlerine erişimde yaşanan güçlükler, kurumlar arasındaki uygulama farklılıkları ve disiplinler arası iş birliğinin yetersizliği de öne çıkan bulgular arasında yer almıştır. Araştırma, sosyal çalışmacılar ile avukatların çocukların üstün yararının korunmasına ilişkin benzer görüşler taşıdığını, ancak mevcut uygulamalarda yapısal eksikliklerin devam ettiğini ortaya koymuştur. Sonuç olarak, çocuk dostu adalet uygulamalarının güçlendirilmesi, travma bilgili yaklaşımın yaygınlaştırılması, meslek elemanlarının uzmanlıklarının geliştirilmesi, kurumlar arası iş birliğinin artırılması ve çocukların adli süreçlere etkin katılımını destekleyen uygulamaların yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu bulguların, çocuk koruma sistemi ile adli sosyal hizmet uygulamalarının geliştirilmesine ve gelecekte yürütülecek araştırmalara önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel İstismar, Çocuk Dostu Adalet, İkincil Mağduriyet, Sosyal Çalışmacı, Avukat.

Structured Abstract:

This study comparatively examines the challenges encountered by child victims of sexual abuse during judicial proceedings from the perspectives of lawyers and social workers. It aims to explore the evaluations of these two professional groups regarding child-friendly justice practices, their professional roles in the judicial process, the challenges they encounter, and their recommendations for improvement, thereby generating scientific evidence to support the more effective protection of children throughout judicial proceedings. Child sexual abuse is a major child protection and public health issue because of its long-lasting psychological, behavioral, and social consequences that adversely affect children's physical, emotional, and social development. The adverse effects of abuse are not limited to the traumatic experience itself; repeated interviews, interactions with multiple institutions and professionals, and prolonged investigation and trial processes may further increase the risk of secondary victimization. Consequently, recent years have seen the development of child-friendly justice practices that prioritize the best interests of the child, seek to prevent re-traumatization, and strengthen interdisciplinary collaboration.

In Türkiye, Child Advocacy Centers (CACs) and Forensic Interview Rooms (FIRs) are among the key mechanisms established to ensure that children are assessed, as far as possible, in a single setting, interviewed under safe conditions, and supported through child-centered judicial procedures. However, the effectiveness of child-friendly justice practices depends not only on the existence of these institutional mechanisms but also on the professional approaches of those involved in the process, interagency coordination, and interdisciplinary collaboration. Although previous studies have examined the judicial processes experienced by child victims of sexual abuse, research comparing the experiences and evaluations of lawyers and social workers regarding child-friendly justice practices remains limited. This gap makes it difficult to comprehensively evaluate the challenges faced by children from different professional perspectives and to identify the strengths and areas for improvement within child-friendly justice practices.

This study employed a qualitative research approach using a phenomenological design to explore in depth the professional experiences of practitioners involved in the judicial process of child victims of sexual abuse and the meanings they attribute to these experiences. The study group consisted of 17 professionals with direct experience working with child victims of sexual abuse during judicial proceedings, selected through purposive and snowball sampling. Of the participants, eight were lawyers and nine were social workers. Eligibility criteria included having direct professional experience with child victims of sexual abuse, currently practicing in the relevant profession, possessing at least one year of professional experience, and voluntarily agreeing to participate in the study. Data were collected using semi-structured interview guides developed based on the literature on child sexual abuse, child-friendly justice, secondary victimization, and forensic interviewing. The interview guides were refined following a pilot study. Interviews were conducted after obtaining informed consent from all participants, audio-recorded, transcribed verbatim, and analyzed using Braun and Clarke's six-phase thematic analysis approach. During the analysis, transcripts were read repeatedly to achieve familiarity with the data, initial codes were generated, related codes were grouped into themes, and the thematic structure was refined in accordance with the research questions. To enhance the credibility of the findings, direct participant quotations were incorporated, conceptual consistency was maintained throughout the coding and theme development processes, and each stage of the analysis was documented in detail.

Thematic analysis revealed that both lawyers and social workers shared the view that secondary victimization constitutes the most significant challenge faced by child victims during judicial proceedings. Repeated interviewing, lengthy investigation and trial processes, procedures conducted across multiple institutions, and prolonged uncertainty were identified as the primary factors contributing to the re-experiencing of children's traumatic experiences. While social workers emphasized that secondary victimization is influenced not only by repeated interviews but also by the communication styles and child rights knowledge of all professionals interacting with the child, lawyers highlighted the adverse effects of prolonged judicial proceedings and children's repeated involvement at different stages of the legal process. Although Child Advocacy Centers (CACs) and Forensic Interview Rooms (FIRs) were regarded as important child-friendly justice mechanisms, their effectiveness was perceived to be constrained by repeated interviewing, variations in practice, and insufficient interagency coordination.

The findings further indicated that interviewing children, whenever possible, only once and under child-friendly conditions is essential for obtaining reliable testimony while minimizing secondary victimization. In addition, taking children's age, developmental level, emotional condition, special needs, and

the establishment of a trusting relationship into account was found to have a direct impact on the quality of judicial proceedings. Lawyers primarily emphasized obtaining statements that met legal standards while avoiding leading questions, whereas social workers placed greater emphasis on trust-based communication and the provision of psychosocial support. Nevertheless, the analysis demonstrated that these perspectives are not contradictory but rather represent complementary professional roles within a child-friendly justice framework. Another key finding was that the effectiveness of the child-friendly justice system depends substantially on interdisciplinary collaboration. Limited information sharing among professional groups, differing expectations regarding professional roles and responsibilities, and the lack of a well-established collaborative culture emerged as major challenges. Conversely, interdisciplinary training, the wider adoption of trauma-informed practice, regular professional supervision, and strengthened institutional coordination were identified as essential requirements for improving the child-friendly justice system.

Overall, the results suggest that the effective protection of child victims of sexual abuse during judicial proceedings depends not only on the establishment of child-friendly mechanisms, such as Child Monitoring Centers and Forensic Interview Rooms, but also on the implementation of these mechanisms within a child rights-based, trauma-informed, and interdisciplinary framework. By comparatively examining the experiences of lawyers and social workers, this study makes an original contribution to a relatively underexplored area of the child-friendly justice literature. The findings further demonstrate that limiting repeated interviews, strengthening interagency coordination, improving practice standards, and promoting a shared child protection perspective among professionals working with children are essential for reducing secondary victimization. Although lawyers and social workers differ in their professional priorities, the findings indicate that both groups share the common goal of protecting the best interests of the child. Accordingly, these findings provide evidence to inform the development of child-friendly justice policies, interdisciplinary practice, and future research aimed at reducing secondary victimization among child victims of sexual abuse.

Keywords: Child Sexual Abuse, Child-Friendly Justice, Secondary Victimization, Social Worker, Lawyer.

الملخص المنظم:

تتناول هذه الدراسة، من منظور مقارن، التحديات التي يواجهها الأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي أثناء الإجراءات القضائية، من وجهة نظر المحامين والأخصائيين الاجتماعيين. وتهدف إلى استكشاف تقييمات هاتين الفئتين المهنتين لممارسات العدالة الملائمة للأطفال وأدوارهما المهنية في المسار القضائي، والتحديات التي تواجههما، وتوصياتهما بشأن التحسين، بما يتيح إنتاج أدلة علمية تدعم توفير حماية أكثر فاعلية للأطفال طوال الإجراءات القضائية. ويُعد الاعتداء الجنسي على الأطفال قضية رئيسية في مجالي حماية الطفل والصحة العامة، لما يخلقه من آثار نفسية وسلوكية واجتماعية طويلة الأمد تؤثر سلباً في نمو الأطفال الجسدي والانفعالي والاجتماعي. ولا تقتصر الآثار السلبية للاعتداء على التجربة الصادمة ذاتها؛ إذ قد يؤدي تكرار المقابلات، والتعامل مع مؤسسات ومهنيين متعددين، وطول إجراءات التحقيق والمحاكمة إلى زيادة مخاطر التعرض للإيذاء الثانوي. وبناءً على ذلك، شهدت السنوات الأخيرة تطوير ممارسات للعدالة الملائمة للأطفال تُعطي الأولوية لمصالح الطفل الفضلى، وتسعى إلى منع إعادة التعرض للصدمة النفسية، وتعزيز التعاون بين التخصصات.

من الآليات الرئيسية التي أُنشئت لضمان تقييم (FIRs) وغرف المقابلات القضائية (CACs) في تركيا، تُعد مراكز مناصرة الطفل أوضاع الأطفال، قدر الإمكان، في مكان واحد، وإجراء المقابلات معهم في ظروف آمنة، وتقديم الدعم لهم من خلال إجراءات قضائية تتمحور حول الطفل. غير أن فاعلية ممارسات العدالة الملائمة للأطفال لا تتوقف على وجود هذه الآليات المؤسسية فحسب، بل تعتمد كذلك على المقاربات المهنية للممارسين المشاركين في المسار القضائي، والتنسيق بين المؤسسات، والتعاون بين التخصصات. وعلى الرغم من تناول دراسات سابقة للإجراءات القضائية التي يمر بها الأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي، فإن البحوث التي تقارن بين خبرات المحامين والأخصائيين الاجتماعيين وتقييماتهم لممارسات العدالة الملائمة للأطفال لا تزال محدودة. وتُصعب هذه الفجوة إجراء تقييم شامل للتحديات التي يواجهها الأطفال من منظورات مهنية مختلفة، وتحديد جوانب القوة ومجالات التحسين في ممارسات العدالة الملائمة للأطفال.

اعتمدت الدراسة مقارنة بحثية نوعية، باستخدام تصميم ظاهري، لاستكشاف الخبرات المهنية للممارسين المشاركين في الإجراءات القضائية المتعلقة بالأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي، والمعاني التي يُضفونها على هذه الخبرات، بصورة معمقة. وتكوّنت مجموعة الدراسة من مهنيين لديهم خبرة مباشرة في العمل مع الأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي أثناء الإجراءات القضائية، جرى اختيارهم باستخدام أسلوب المعايير 17 القصدي ومعاينة كرة الثلج. وضمت المجموعة ثمانية محامين وتسعة أخصائيين اجتماعيين. وشملت معايير الأهلية للمشاركة امتلاك خبرة مهنية مباشرة مع الأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي، ومزاولة المهنة ذات الصلة وقت إجراء الدراسة، وتوافر خبرة مهنية لا تقل عن سنة واحدة والموافقة الطوعية على المشاركة. وُجمعت البيانات باستخدام أدلة مقابلات شبه منظمة، طُوّرت بالاستناد إلى الأدبيات المتعلقة بالاعتداء الجنسي على الأطفال، والعدالة الملائمة للأطفال، والإيذاء الثانوي، والمقابلات القضائية. ونُقحت أدلة المقابلات عقب إجراء دراسة استطلاعية. وأُجريت المقابلات بعد الحصول على الموافقة المستنيرة من جميع المشاركين، وسُجّلت صوتياً، وقُرعت حرفياً، ثم حُلّت باستخدام منهج براون وكلاارك، للتحليل الموضوعاتي ذي المراحل الست. وخلال التحليل، قُرئت النصوص المفردة مراراً لتحقيق الإلمام بالبيانات، وولدت الرموز الأولية وُجمعت الرموز المترابطة ضمن موضوعات، ثم نُقحت البنية الموضوعاتية وفقاً لأسئلة البحث. ولتعزيز مصداقية النتائج، أُدرجت اقتباسات

مباشرة من أقوال المشاركين، ورُوعي الاتساق المفاهيمي طوال عمليتي الترميز وتطوير الموضوعات، ووُثِّقت كل مرحلة من مراحل التحليل بالتفصيل.

كشف التحليل الموضوعاتي عن اتفاق المحامين والأخصائيين الاجتماعيين على أن الإيذاء الثانوي يمثل أبرز تحدٍّ يواجه الأطفال، الضحايا أثناء الإجراءات القضائية. وُحْدَتِ المقابلات المتكررة، وطول إجراءات التحقيق والمحاكمة، وتوزع الإجراءات على مؤسسات متعددة واستمرار حالة عدم اليقين لفترات طويلة، بوصفها العوامل الرئيسية التي تسهم في إعادة معيشة الأطفال لتجاربهم الصادمة. وفي حين شدد الأخصائيون الاجتماعيون على أن الإيذاء الثانوي لا يتأثر بتكرار المقابلات وحده، بل كذلك بأساليب التواصل ومدى الإلمام بحقوق الطفل لدى جميع المهنيين الذين يتعاملون معه، أبرز المحامون الآثار السلبية الناجمة عن إطالة أمد الإجراءات القضائية وتكرار إشراك الأطفال في مراحل باعتبارها آليات (FIRs) وغرف المقابلات القضائية (CACs) مختلفة من المسار القانوني. وعلى الرغم من النظر إلى مراكز مناصرة الطفل مهمة للعدالة الملائمة للأطفال، فقد رأى المشاركون أن تكرار المقابلات، والتباين في الممارسات، وقصور التنسيق بين المؤسسات، تحدّ من فاعليتها.

وأظهرت النتائج كذلك أن إجراء المقابلة مع الطفل مرة واحدة فقط، كلما أمكن ذلك، وفي ظروف ملائمة له، يُعدّ أمرًا أساسيًا للحصول على شهادة موثوقة مع تقليل الإيذاء الثانوي إلى أدنى حد ممكن. كما تبيّن أن مراعاة عمر الطفل، ومستواه النمائي، وحالته الانفعالية، واحتياجاته الخاصة، وإقامة علاقة قائمة على الثقة معه، تؤثر تأثيرًا مباشرًا في جودة الإجراءات القضائية. وركّز المحامون أساسًا على الحصول على إفادات تستوفي المعايير القانونية، مع تجنّب الأسئلة الإيحائية، بينما أولى الأخصائيون الاجتماعيون أهمية أكبر للتواصل القائم على الثقة وتوفير الدعم النفسي والاجتماعي. ومع ذلك، أظهر التحليل أن هذين المنظورين لا يتعارضان، بل يعكسان أدوارًا مهنية متكاملة ضمن إطار العدالة الملائمة للأطفال. وتمثّلت نتيجة رئيسية أخرى في أن فاعلية نظام العدالة الملائمة للأطفال تعتمد بدرجة كبيرة على التعاون بين التخصصات، وبرزت محدودية تبادل المعلومات بين الفئات المهنية، وتباين التوقعات بشأن الأدوار والمسؤوليات المهنية، وغياب ثقافة راسخة للتعاون، بوصفها تحديات أساسية. وفي المقابل، حدّد التدريب المشترك بين التخصصات، وتوسيع نطاق تبني الممارسة المستنيرة بفهم الصدمات النفسية والإشراف المهني المنتظم، وتعزيز التنسيق المؤسسي، بوصفها متطلبات جوهرية لتحسين نظام العدالة الملائمة للأطفال.

تشير النتائج إجمالاً إلى أن الحماية الفعالة للأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي أثناء الإجراءات القضائية لا تعتمد فقط على إنشاء آليات، ملائمة للأطفال، مثل مراكز متابعة الطفل وغرف المقابلات القضائية، بل تعتمد كذلك على تفعيل هذه الآليات ضمن إطار قائم على حقوق الطفل ومستنير بفهم الصدمات النفسية، ومتكامل بين التخصصات. ومن خلال المقارنة بين خبرات المحامين والأخصائيين الاجتماعيين، تقدّم هذه الدراسة إسهامًا أصليًا في مجال لا يزال محدود التناول نسبيًا ضمن أدبيات العدالة الملائمة للأطفال. وتُظهر النتائج كذلك أن الحدّ من تكرار المقابلات، وتعزيز التنسيق بين المؤسسات، وتحسين معايير الممارسة، وترسيخ منظور مشترك لحماية الطفل لدى المهنيين العاملين مع الأطفال، تمثّل متطلبات أساسية للحدّ من الإيذاء الثانوي. وعلى الرغم من اختلاف الأولويات المهنية للمحامين والأخصائيين الاجتماعيين، تشير النتائج إلى أن الفئتين تشتركان في هدف حماية مصالح الطفل الفضلى. وبناءً عليه، توفر هذه النتائج أدلة يمكن الاستناد إليها في تطوير سياسات العدالة الملائمة للأطفال، والممارسة المشتركة بين التخصصات، والبحوث المستقبلية الرامية إلى الحدّ من الإيذاء الثانوي لدى الأطفال ضحايا الاعتداء الجنسي.

الكلمات المفتاحية: الاعتداء الجنسي على الأطفال، العدالة الملائمة للأطفال، الإيذاء الثانوي، الأخصائي الاجتماعي، المحامي

Résumé Structuré:

Cette étude examine, dans une perspective comparative, les difficultés rencontrées par les enfants victimes de violences sexuelles au cours des procédures judiciaires, à partir des points de vue des avocats et des travailleurs sociaux. Elle vise à explorer les appréciations de ces deux groupes professionnels concernant les pratiques de justice adaptée aux enfants, leurs rôles professionnels dans le processus judiciaire, les difficultés auxquelles ils sont confrontés et leurs recommandations d'amélioration, afin de produire des données scientifiques susceptibles de contribuer à une protection plus efficace des enfants tout au long des procédures judiciaires. Les violences sexuelles à l'encontre des enfants constituent un enjeu majeur de protection de l'enfance et de santé publique en raison de leurs conséquences psychologiques, comportementales et sociales durables, qui compromettent le développement physique, émotionnel et social des enfants. Les effets préjudiciables de ces violences ne se limitent pas à l'expérience traumatique elle-même : la répétition des entretiens, les interactions avec de multiples institutions et professionnels, ainsi que la prolongation des enquêtes et des procès peuvent accroître davantage le risque de victimisation secondaire. En conséquence, ces dernières années ont vu se développer des pratiques de justice adaptée aux enfants qui accordent la priorité à l'intérêt supérieur de l'enfant, visent à prévenir la retraumatisation et renforcent la collaboration interdisciplinaire.

En Turquie, les centres de défense des droits de l'enfant (*Child Advocacy Centers*, CAC) et les salles d'entretien judiciaire (*Forensic Interview Rooms*, FIR) figurent parmi les principaux dispositifs mis en place pour que l'évaluation de la situation des enfants soit réalisée, dans la mesure du possible, dans un lieu unique, que les entretiens se déroulent dans des conditions sûres et que les enfants bénéficient d'un accompagnement dans le cadre de procédures judiciaires centrées sur leurs besoins. Toutefois, l'efficacité des pratiques de justice

adaptée aux enfants dépend non seulement de l'existence de ces dispositifs institutionnels, mais également des approches professionnelles des intervenants, de la coordination interinstitutionnelle et de la collaboration interdisciplinaire. Bien que des études antérieures aient examiné les procédures judiciaires vécues par les enfants victimes de violences sexuelles, les recherches comparant les expériences et les appréciations des avocats et des travailleurs sociaux concernant les pratiques de justice adaptée aux enfants demeurent limitées. Cette lacune entrave l'évaluation globale des difficultés rencontrées par les enfants à partir de différentes perspectives professionnelles, ainsi que l'identification des points forts et des axes d'amélioration de ces pratiques.

Cette étude a adopté une approche qualitative fondée sur un devis phénoménologique afin d'explorer de manière approfondie les expériences professionnelles des praticiens intervenant dans le parcours judiciaire des enfants victimes de violences sexuelles, ainsi que les significations qu'ils attribuent à ces expériences. Le groupe d'étude comprenait 17 professionnels disposant d'une expérience directe auprès d'enfants victimes de violences sexuelles dans le cadre de procédures judiciaires, recrutés au moyen d'un échantillonnage raisonné et d'un échantillonnage par boule de neige. Parmi les participants, huit étaient avocats et neuf étaient travailleurs sociaux. Les critères d'inclusion étaient les suivants : disposer d'une expérience professionnelle directe auprès d'enfants victimes de violences sexuelles, exercer la profession concernée au moment de l'étude, justifier d'au moins une année d'expérience professionnelle et consentir volontairement à participer à la recherche. Les données ont été recueillies à l'aide de guides d'entretien semi-directif élaborés à partir de la littérature relative aux violences sexuelles à l'encontre des enfants, à la justice adaptée aux enfants, à la victimisation secondaire et aux entretiens judiciaires. Ces guides ont été affinés à l'issue d'une étude pilote. Les entretiens ont été réalisés après l'obtention du consentement éclairé de l'ensemble des participants, enregistrés sous format audio, retranscrits intégralement, puis analysés selon l'approche d'analyse thématique en six phases de Braun et Clarke. Au cours de l'analyse, les transcriptions ont été lues à plusieurs reprises afin de permettre une familiarisation avec les données ; des codes initiaux ont ensuite été générés, les codes apparentés ont été regroupés en thèmes et la structure thématique a été affinée en fonction des questions de recherche. Afin de renforcer la crédibilité des résultats, des citations directes des participants ont été intégrées, la cohérence conceptuelle a été maintenue tout au long des processus de codage et d'élaboration des thèmes, et chaque étape de l'analyse a été documentée de manière détaillée.

L'analyse thématique a révélé que les avocats et les travailleurs sociaux considéraient conjointement la victimisation secondaire comme la principale difficulté rencontrée par les enfants victimes au cours des procédures judiciaires. La répétition des entretiens, la longueur des enquêtes et des procès, la réalisation des procédures au sein de multiples institutions et la persistance de l'incertitude ont été identifiées comme les principaux facteurs contribuant à la reviviscence des expériences traumatiques des enfants. Alors que les travailleurs sociaux soulignaient que la victimisation secondaire dépendait non seulement de la répétition des entretiens, mais aussi des modes de communication et des connaissances en matière de droits de l'enfant de l'ensemble des professionnels interagissant avec celui-ci, les avocats mettaient en évidence les effets préjudiciables de la prolongation des procédures judiciaires et de la participation répétée des enfants à différentes étapes du processus juridique. Bien que les centres de défense des droits de l'enfant (CAC) et les salles d'entretien judiciaire (FIR) aient été considérés comme des dispositifs importants de justice adaptée aux enfants, leur efficacité était perçue comme limitée par la répétition des entretiens, les variations dans les pratiques et l'insuffisance de la coordination interinstitutionnelle.

Les résultats ont également montré qu'il est essentiel de mener, dans la mesure du possible, un seul entretien avec l'enfant, dans des conditions adaptées à ses besoins, afin de recueillir un témoignage fiable tout en réduisant au minimum la victimisation secondaire. En outre, la prise en compte de l'âge de l'enfant, de son niveau de développement, de son état émotionnel, de ses besoins particuliers et de l'établissement d'une relation de confiance s'est révélée avoir une incidence directe sur la qualité des procédures judiciaires. Les avocats insistaient principalement sur le recueil de déclarations conformes aux exigences juridiques, tout en évitant les questions suggestives, tandis que les travailleurs sociaux accordaient davantage d'importance à une communication fondée sur la confiance et à la mise en place d'un soutien psychosocial. L'analyse a néanmoins montré que ces perspectives ne sont pas contradictoires, mais correspondent à des rôles professionnels complémentaires dans le cadre d'une justice adaptée aux enfants. Un autre résultat majeur réside dans le fait que l'efficacité du système de justice adaptée aux enfants dépend largement de la collaboration interdisciplinaire. Le partage limité d'informations entre les groupes professionnels, les divergences d'attentes concernant les rôles et les responsabilités de chacun, ainsi que l'absence d'une culture de collaboration

solidement établie sont apparus comme des difficultés majeures. À l'inverse, la formation interdisciplinaire, la généralisation des pratiques tenant compte des traumatismes, la supervision professionnelle régulière et le renforcement de la coordination institutionnelle ont été identifiés comme des conditions essentielles à l'amélioration du système de justice adaptée aux enfants.

Dans l'ensemble, les résultats suggèrent que la protection effective des enfants victimes de violences sexuelles au cours des procédures judiciaires dépend non seulement de la création de dispositifs adaptés aux enfants, tels que les centres de suivi de l'enfant et les salles d'entretien judiciaire, mais également de leur mise en œuvre dans un cadre fondé sur les droits de l'enfant, tenant compte des traumatismes et reposant sur une approche interdisciplinaire. En examinant de manière comparative les expériences des avocats et des travailleurs sociaux, cette étude apporte une contribution originale à un domaine relativement peu exploré de la littérature sur la justice adaptée aux enfants. Les résultats montrent également que la limitation des entretiens répétés, le renforcement de la coordination interinstitutionnelle, l'amélioration des normes de pratique et la promotion d'une perspective commune de protection de l'enfance parmi les professionnels travaillant auprès des enfants sont essentiels pour réduire la victimisation secondaire. Bien que les avocats et les travailleurs sociaux diffèrent quant à leurs priorités professionnelles, les résultats indiquent que les deux groupes partagent l'objectif de préserver l'intérêt supérieur de l'enfant. Ces résultats fournissent ainsi des données probantes susceptibles d'éclairer l'élaboration des politiques de justice adaptée aux enfants, les pratiques interdisciplinaires et les recherches futures visant à réduire la victimisation secondaire chez les enfants victimes de violences sexuelles.

Mots-clés: Violences sexuelles à l'encontre des enfants, justice adaptée aux enfants, victimisation secondaire, travailleur social, avocat.

Resumen Estructurado:

Este estudio examina comparativamente las dificultades que afrontan los niños víctimas de abuso sexual durante los procedimientos judiciales desde las perspectivas de abogados y trabajadores sociales. Su objetivo es explorar las valoraciones de ambos grupos profesionales sobre las prácticas de justicia adaptada a la infancia, sus funciones profesionales en el proceso judicial, las dificultades que encuentran y sus recomendaciones de mejora, con el fin de generar evidencia científica que contribuya a una protección más eficaz de los niños a lo largo de los procedimientos judiciales. El abuso sexual infantil constituye un problema de primer orden en materia de protección de la infancia y salud pública debido a sus consecuencias psicológicas, conductuales y sociales duraderas, que afectan negativamente al desarrollo físico, emocional y social de los niños. Los efectos adversos del abuso no se circunscriben a la experiencia traumática en sí misma: las entrevistas reiteradas, las interacciones con múltiples instituciones y profesionales y la prolongación de las investigaciones y los juicios pueden incrementar aún más el riesgo de victimización secundaria. En consecuencia, en los últimos años se han desarrollado prácticas de justicia adaptada a la infancia que priorizan el interés superior del niño, procuran prevenir la retraumatización y refuerzan la colaboración interdisciplinaria.

En Turquía, los Centros de Defensa de la Infancia (*Child Advocacy Centers*, CAC) y las Salas de Entrevista Forense (*Forensic Interview Rooms*, FIR) se encuentran entre los principales mecanismos establecidos para garantizar que los niños sean evaluados, en la medida de lo posible, en un único entorno, entrevistados en condiciones seguras y acompañados mediante procedimientos judiciales centrados en la infancia. Sin embargo, la eficacia de las prácticas de justicia adaptada a la infancia depende no solo de la existencia de estos mecanismos institucionales, sino también de los enfoques profesionales de quienes intervienen en el proceso, de la coordinación interinstitucional y de la colaboración interdisciplinaria. Aunque estudios anteriores han examinado los procesos judiciales que atraviesan los niños víctimas de abuso sexual, siguen siendo escasas las investigaciones que comparan las experiencias y valoraciones de abogados y trabajadores sociales respecto de las prácticas de justicia adaptada a la infancia. Esta laguna dificulta la evaluación integral de los obstáculos que afrontan los niños desde distintas perspectivas profesionales, así como la identificación de las fortalezas y las áreas de mejora de dichas prácticas.

El estudio adoptó un enfoque de investigación cualitativa con un diseño fenomenológico para explorar en profundidad las experiencias profesionales de los especialistas que intervienen en el proceso judicial de los niños víctimas de abuso sexual y los significados que atribuyen a dichas experiencias. El grupo de estudio estuvo integrado por 17 profesionales con experiencia directa en el trabajo con niños víctimas de abuso sexual

durante procedimientos judiciales, seleccionados mediante muestreo intencional y muestreo por bola de nieve. De los participantes, ocho eran abogados y nueve, trabajadores sociales. Los criterios de inclusión comprendían contar con experiencia profesional directa con niños víctimas de abuso sexual, encontrarse en ejercicio de la profesión correspondiente, disponer de al menos un año de experiencia profesional y aceptar voluntariamente participar en el estudio. Los datos se recopilaban mediante guías de entrevista semiestructurada elaboradas a partir de la literatura sobre abuso sexual infantil, justicia adaptada a la infancia, victimización secundaria y entrevista forense. Las guías se refinaron tras la realización de un estudio piloto. Las entrevistas se llevaron a cabo después de obtener el consentimiento informado de todos los participantes, se grabaron en audio, se transcribieron literalmente y se analizaron mediante el enfoque de análisis temático de seis fases de Braun y Clarke. Durante el análisis, las transcripciones se leyeron reiteradamente para lograr la familiarización con los datos, se generaron códigos iniciales, se agruparon los códigos relacionados en temas y se refinó la estructura temática de acuerdo con las preguntas de investigación. Para reforzar la credibilidad de los hallazgos, se incorporaron citas textuales de los participantes, se mantuvo la coherencia conceptual durante los procesos de codificación y desarrollo de temas y se documentó detalladamente cada etapa del análisis.

El análisis temático reveló que tanto los abogados como los trabajadores sociales coincidían en considerar la victimización secundaria como la dificultad más importante que afrontan los niños víctimas durante los procedimientos judiciales. La reiteración de entrevistas, la prolongación de las investigaciones y los juicios, la realización de trámites en múltiples instituciones y la persistencia de la incertidumbre se identificaron como los principales factores que contribuyen a la reexperimentación de las vivencias traumáticas de los niños. Mientras que los trabajadores sociales subrayaron que la victimización secundaria está condicionada no solo por la repetición de las entrevistas, sino también por los estilos de comunicación y los conocimientos sobre los derechos del niño de todos los profesionales que interactúan con él, los abogados destacaron los efectos adversos de la prolongación de los procedimientos judiciales y de la intervención reiterada de los niños en distintas etapas del proceso jurídico. Aunque los Centros de Defensa de la Infancia (CAC) y las Salas de Entrevista Forense (FIR) se consideraron mecanismos importantes de justicia adaptada a la infancia, se percibió que su eficacia estaba limitada por la reiteración de entrevistas, las variaciones en las prácticas y la insuficiente coordinación interinstitucional.

Los hallazgos indicaron, asimismo, que entrevistar a los niños, siempre que sea posible, una sola vez y en condiciones adaptadas a sus necesidades resulta esencial para obtener testimonios fiables y reducir al mínimo la victimización secundaria. Además, se constató que tener en cuenta la edad, el nivel de desarrollo, el estado emocional y las necesidades específicas de los niños, así como el establecimiento de una relación de confianza, repercute directamente en la calidad de los procedimientos judiciales. Los abogados hicieron hincapié principalmente en obtener declaraciones que cumplieran los requisitos jurídicos, evitando las preguntas sugestivas, mientras que los trabajadores sociales otorgaron mayor importancia a la comunicación basada en la confianza y a la provisión de apoyo psicosocial. No obstante, el análisis mostró que estas perspectivas no son contradictorias, sino que representan funciones profesionales complementarias dentro de un marco de justicia adaptada a la infancia. Otro hallazgo fundamental fue que la eficacia de este sistema de justicia depende sustancialmente de la colaboración interdisciplinaria. El intercambio limitado de información entre grupos profesionales, las diferencias en las expectativas relativas a las funciones y responsabilidades profesionales y la ausencia de una cultura de colaboración consolidada emergieron como dificultades importantes. Por el contrario, la formación interdisciplinaria, la adopción más extendida de prácticas informadas por el trauma, la supervisión profesional periódica y el fortalecimiento de la coordinación institucional se identificaron como requisitos esenciales para mejorar el sistema de justicia adaptada a la infancia.

En conjunto, los resultados sugieren que la protección efectiva de los niños víctimas de abuso sexual durante los procedimientos judiciales depende no solo del establecimiento de mecanismos adaptados a la infancia, como los Centros de Seguimiento Infantil y las Salas de Entrevista Forense, sino también de su implementación dentro de un marco basado en los derechos del niño, informado por el trauma e interdisciplinario. Al examinar comparativamente las experiencias de abogados y trabajadores sociales, este estudio aporta una contribución original a un ámbito relativamente poco explorado de la literatura sobre justicia adaptada a la infancia. Los hallazgos muestran, además, que limitar la reiteración de entrevistas, reforzar la coordinación interinstitucional, mejorar los estándares de práctica y promover una perspectiva compartida de protección de la infancia entre los profesionales que trabajan con niños son medidas esenciales para reducir la victimización secundaria. Aunque los abogados y los trabajadores sociales difieren en sus prioridades

profesionales, los resultados indican que ambos grupos comparten el objetivo de salvaguardar el interés superior del niño. Por consiguiente, estos hallazgos proporcionan evidencia para orientar el desarrollo de políticas de justicia adaptada a la infancia, la práctica interdisciplinaria y futuras investigaciones dirigidas a reducir la victimización secundaria entre los niños víctimas de abuso sexual.

Palabras clave: Abuso sexual infantil, justicia adaptada a la infancia, victimización secundaria, trabajador social, abogado.

结构式摘要：

本研究从律师与社会工作者的视角出发，比较考察遭受性虐待的儿童在司法程序中面临的挑战。研究旨在探讨这两类专业人员对儿童友好型司法实践的评价、其在司法过程中的专业角色、所面临的困难及其改进建议，从而为在司法程序全程中更有效地保护儿童提供科学证据。儿童性虐待会造成持久的心理、行为和社会后果，对儿童的身体、情绪和社会性发展产生不利影响，因此是儿童保护与公共卫生领域的重大问题。性虐待的不良影响并不局限于创伤经历本身；反复接受询问、与多个机构及专业人员接触，以及调查和审判程序的长期延宕，均可能进一步增加二次受害的风险。因此，近年来逐步发展起来的儿童友好型司法实践，强调优先保障儿童最佳利益，预防再创伤，并加强跨学科协作。

在土耳其，儿童权益保护中心（Child Advocacy Centers, CACs）和司法询问室（Forensic Interview Rooms, FIRs）是为保障儿童权益而设立的重要机制，旨在尽可能于同一场所完成对儿童的评估，在安全条件下开展询问，并通过以儿童为中心的司法程序为其提供支持。然而，儿童友好型司法实践的有效性不仅取决于这些制度性机制的存在，还取决于参与司法过程的专业人员所采取的专业方法、机构间协调以及跨学科协作。尽管既有研究已对遭受性虐待的儿童所经历的司法过程进行了考察，但比较律师与社会工作者在儿童友好型司法实践方面的经验及评价的研究仍然有限。这一研究缺口使得从不同专业视角全面评估儿童面临的挑战，以及识别儿童友好型司法实践的优势与改进空间，均受到限制。

本研究采用质性研究方法，以现象学研究设计深入探究参与儿童性虐待受害者司法程序的专业人员的职业经验，以及他们赋予这些经验的意义。研究通过目的性抽样与滚雪球抽样，选取了17名在司法程序中直接接触并服务于儿童性虐待受害者的专业人员，其中律师8名、社会工作者9名。纳入标准包括：具有直接服务于儿童性虐待受害者的专业经验；目前仍从事相关职业；具有至少一年的专业工作经验；自愿同意参与研究。研究依据儿童性虐待、儿童友好型司法、二次受害及司法询问领域的文献编制半结构式访谈提纲，并在预研究后对其进行修订和完善。在取得所有参与者的知情同意后开展访谈，对访谈进行录音并逐字转录，随后采用布劳恩与克拉克的六阶段主题分析法进行分析。在分析过程中，研究者反复阅读访谈转录文本以熟悉数据，生成初始编码，将相关编码归纳为主题，并依据研究问题进一步完善主题结构。为提高研究结果的可信度，研究纳入了参与者的直接引语，在编码与主题形成过程中保持概念一致性，并详细记录了分析的各个阶段。

主题分析表明，律师与社会工作者一致认为，二次受害是儿童受害者在司法程序中面临的最突出挑战。反复询问、调查与审判程序耗时过长、程序分散于多个机构，以及长期处于不确定状态，被确认为促使儿童重新体验创伤经历的主要因素。社会工作者强调，二次受害不仅与反复询问有

关，还受到所有与儿童接触的专业人员的沟通方式及其儿童权利知识水平的影响；律师则着重指出，司法程序长期延宕以及儿童反复参与法律程序不同阶段所产生的不利影响。尽管儿童权益保护中心（CACs）和司法询问室（FIRs）被视为重要的儿童友好型司法机制，但参与者认为，反复询问、实践差异以及机构间协调不足限制了这些机制的有效性。

研究结果进一步表明，在条件允许的情况下，仅对儿童进行一次询问，并确保询问在儿童友好条件下开展，对于获取可靠证言并最大限度减少二次受害至关重要。此外，研究发现，充分考虑儿童的年龄、发展水平、情绪状态和特殊需求，并重视信任关系的建立，直接影响司法程序的质量。律师主要强调在避免诱导性提问的同时，获取符合法律标准的陈述；社会工作者则更为重视基于信任的沟通以及心理社会支持的提供。然而，分析显示，这两种视角并不矛盾，而是体现了儿童友好型司法框架内相互补充的专业角色。另一项重要发现是，儿童友好型司法体系的有效性在很大程度上取决于跨学科协作。不同专业群体之间的信息共享有限、对专业角色与职责的预期存在差异，以及缺乏成熟的协作文化，是主要挑战。相应地，跨学科培训、更广泛地采用创伤知情实践、定期开展专业督导以及加强机构协调，被确认为改善儿童友好型司法体系的必要条件。

总体而言，研究结果表明，在司法程序中有效保护遭受性虐待的儿童，不仅依赖于设立儿童监测中心和司法询问室等儿童友好型机制，还取决于在以儿童权利为基础、遵循创伤知情原则并强调跨学科协作的框架内落实这些机制。本研究通过比较考察律师与社会工作者的经验，为儿童友好型司法文献中一个相对缺乏深入探讨的领域作出了原创性贡献。研究结果还表明，限制反复询问、加强机构间协调、完善实践标准，以及在服务儿童的专业人员之间促进形成共同的儿童保护视角，对于减少二次受害至关重要。尽管律师与社会工作者的专业优先事项有所不同，但研究发现，两类专业人员均以保障儿童最佳利益为共同目标。因此，本研究结果为儿童友好型司法政策的制定、跨学科实践的发展，以及旨在减少儿童性虐待受害者二次受害的未来研究提供了实证依据。

关键词： 儿童性虐待、儿童友好型司法、二次受害、社会工作者、律师。

Структурированная Аннотация:

В настоящем исследовании проводится сравнительный анализ трудностей, с которыми сталкиваются дети, пострадавшие от сексуального насилия, в ходе судебно-процессуальных действий, с позиций адвокатов и социальных работников. Цель исследования заключается в изучении оценок этими двумя профессиональными группами практик правосудия, дружественного к ребёнку, их профессиональных ролей в судебном процессе, возникающих трудностей и рекомендаций по совершенствованию соответствующих практик, что позволяет сформировать научную доказательную базу для более эффективной защиты детей на всех этапах судопроизводства. Сексуальное насилие в отношении детей представляет собой серьёзную проблему в сфере защиты детства и общественного здравоохранения вследствие долговременных психологических, поведенческих и социальных последствий, отрицательно влияющих на физическое, эмоциональное и социальное развитие ребёнка. Неблагоприятные последствия насилия не ограничиваются самой травмирующей ситуацией: повторные опросы, взаимодействие с многочисленными учреждениями и специалистами, а также затяжные процедуры расследования и судебного разбирательства могут дополнительно повышать риск вторичной виктимизации. В связи с этим в последние годы развиваются практики правосудия, дружественного к ребёнку, которые обеспечивают приоритет наилучших интересов ребёнка, направлены на предотвращение ретравматизации и укрепляют междисциплинарное сотрудничество.

В Турции центры защиты интересов детей (*Child Advocacy Centers, CACs*) и комнаты судебного опроса (*Forensic Interview Rooms, FIRs*) относятся к числу ключевых механизмов, созданных для проведения оценки состояния и потребностей детей, по возможности, в одном месте, их опроса в безопасных условиях и предоставления им поддержки в рамках судебных процедур, ориентированных на ребёнка. Однако эффективность практик правосудия, дружественного к ребёнку, зависит не только от наличия этих институциональных механизмов, но и от профессиональных подходов участников процесса, межведомственной координации и междисциплинарного сотрудничества. Несмотря на то что в предыдущих исследованиях рассматривались судебные процедуры, через которые проходят дети, пострадавшие от сексуального насилия, работы, сопоставляющие опыт и оценки адвокатов и социальных работников в отношении практик правосудия, дружественного к ребёнку, остаются немногочисленными. Этот пробел затрудняет всестороннюю оценку проблем, с которыми сталкиваются дети, с различных профессиональных позиций, а также выявление сильных сторон и направлений совершенствования соответствующих практик.

В исследовании использован качественный подход с феноменологическим дизайном, позволяющий углублённо изучить профессиональный опыт специалистов, участвующих в судебных процедурах с участием детей, пострадавших от сексуального насилия, и смыслы, которые они придают этому опыту. В исследовательскую группу вошли 17 специалистов, имевших непосредственный опыт работы с такими детьми в ходе судопроизводства и отобранных посредством целенаправленной выборки и метода «снежного кома». Среди участников было восемь адвокатов и девять социальных работников. Критерии включения предусматривали наличие непосредственного профессионального опыта работы с детьми, пострадавшими от сексуального насилия, осуществление соответствующей профессиональной деятельности на момент исследования, профессиональный стаж не менее одного года и добровольное согласие на участие. Данные собирались с помощью руководств для полуструктурированных интервью, разработанных на основе литературы о сексуальном насилии в отношении детей, правосудии, дружественном к ребёнку, вторичной виктимизации и судебном опросе. Руководства были доработаны по результатам пилотного исследования. Интервью проводились после получения информированного согласия всех участников, записывались на аудио, дословно транскрибировались и анализировались с применением шестистадийного тематического анализа Браун и Кларк. В ходе анализа транскрипты неоднократно прочитывались для углублённого ознакомления с данными, формировались первоначальные коды, взаимосвязанные коды объединялись в темы, а тематическая структура уточнялась в соответствии с исследовательскими вопросами. Для повышения достоверности результатов использовались прямые цитаты участников, обеспечивалась концептуальная согласованность на протяжении процессов кодирования и разработки тем, а каждый этап анализа подробно документировался.

Тематический анализ показал, что адвокаты и социальные работники разделяют мнение о том, что вторичная виктимизация представляет собой наиболее существенную проблему для детей, пострадавших от сексуального насилия, в ходе судопроизводства. Повторные опросы, длительные расследования и судебные разбирательства, проведение процедур в различных учреждениях и затяжная неопределённость были определены как основные факторы, способствующие повторному переживанию детьми травматического опыта. Социальные работники подчёркивали, что вторичная виктимизация обусловлена не только повторными опросами, но и стилями коммуникации и уровнем знаний о правах ребёнка всех специалистов, взаимодействующих с ним. Адвокаты, в свою очередь, акцентировали внимание на неблагоприятных последствиях затягивания судебных процедур и неоднократного вовлечения детей в различные этапы юридического процесса. Хотя центры защиты интересов детей (*CACs*) и комнаты судебного опроса (*FIRs*) рассматривались как важные механизмы правосудия, дружественного к ребёнку, участники полагали, что их эффективность ограничивается повторными опросами, различиями в практике и недостаточной межведомственной координацией.

Результаты также показали, что проведение опроса ребёнка, по возможности, только один раз и в условиях, отвечающих его потребностям, имеет принципиальное значение для получения достоверных показаний при одновременном сведении вторичной виктимизации к минимуму. Кроме того, было установлено, что учёт возраста ребёнка, уровня его развития, эмоционального состояния, особых потребностей и необходимости установления доверительных отношений непосредственно влияет на качество судебных процедур. Адвокаты преимущественно подчёркивали необходимость получения показаний, соответствующих правовым требованиям, при недопущении наводящих

вопросов, тогда как социальные работники придавали большее значение доверительной коммуникации и предоставлению психосоциальной поддержки. Вместе с тем анализ продемонстрировал, что эти позиции не противоречат друг другу, а отражают взаимодополняющие профессиональные роли в рамках правосудия, дружественного к ребёнку. Ещё один ключевой результат заключается в том, что эффективность такой системы правосудия в значительной степени зависит от междисциплинарного сотрудничества. Ограниченный обмен информацией между профессиональными группами, расхождения в ожиданиях относительно профессиональных ролей и обязанностей, а также отсутствие устойчивой культуры сотрудничества были выявлены в качестве основных трудностей. Напротив, междисциплинарная подготовка, более широкое внедрение практик, учитывающих последствия психологической травмы, регулярная профессиональная супервизия и укрепление институциональной координации были определены как необходимые условия совершенствования системы правосудия, дружественного к ребёнку.

В целом результаты свидетельствуют о том, что эффективная защита детей, пострадавших от сексуального насилия, в ходе судопроизводства зависит не только от создания дружественных к ребёнку механизмов, таких как центры наблюдения за детьми и комнаты судебного опроса, но и от их функционирования в рамках подхода, основанного на правах ребёнка, учитывающего психологическую травму и предполагающего междисциплинарное взаимодействие. Сравнительное изучение опыта адвокатов и социальных работников позволяет настоящему исследованию внести оригинальный вклад в относительно малоизученное направление литературы о правосудии, дружественном к ребёнку. Результаты также показывают, что ограничение повторных опросов, укрепление межведомственной координации, совершенствование стандартов практической деятельности и формирование общего подхода к защите детства среди специалистов, работающих с детьми, имеют существенное значение для снижения вторичной виктимизации. Несмотря на различия в профессиональных приоритетах адвокатов и социальных работников, результаты указывают на наличие у обеих групп общей цели — обеспечения наилучших интересов ребёнка. Таким образом, полученные данные могут служить научной основой для разработки политики в области правосудия, дружественного к ребёнку, развития междисциплинарной практики и проведения дальнейших исследований, направленных на снижение вторичной виктимизации детей, пострадавших от сексуального насилия.

Ключевые слова: сексуальное насилие в отношении детей, правосудие, дружественное к ребёнку, вторичная виктимизация, социальный работник, адвокат.

संरचित सार:

यह अध्ययन अधिवक्ताओं और सामाजिक कार्यकर्ताओं के दृष्टिकोणों से न्यायिक कार्यवाहियों के दौरान यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों के समक्ष आने वाली चुनौतियों का तुलनात्मक परीक्षण करता है। इसका उद्देश्य बाल-अनुकूल न्याय की प्रथाओं, न्यायिक प्रक्रिया में अपनी व्यावसायिक भूमिकाओं, कार्य के दौरान आने वाली चुनौतियों तथा सुधार संबंधी अनुशंसाओं के विषय में इन दोनों व्यावसायिक समूहों के आकलनों का अन्वेषण करना है, ताकि संपूर्ण न्यायिक कार्यवाही के दौरान बच्चों के अधिक प्रभावी संरक्षण के लिए वैज्ञानिक साक्ष्य उपलब्ध कराए जा सकें। बाल यौन दुर्व्यवहार, अपने दीर्घकालिक मनोवैज्ञानिक, व्यवहारगत और सामाजिक परिणामों के कारण, बाल संरक्षण तथा जनस्वास्थ्य की एक प्रमुख समस्या है, क्योंकि ये परिणाम बच्चों के शारीरिक, भावनात्मक और सामाजिक विकास को प्रतिकूल रूप से प्रभावित करते हैं। दुर्व्यवहार के प्रतिकूल प्रभाव केवल आघातकारी अनुभव तक सीमित नहीं रहते; बार-बार साक्षात्कार, अनेक संस्थाओं और पेशेवरों के साथ संपर्क तथा जाँच और विचारण की लंबी प्रक्रियाएँ द्वितीयक पीड़ितिकरण के जोखिम को और बढ़ा सकती हैं। फलस्वरूप, हाल के वर्षों में बाल-अनुकूल न्याय की ऐसी प्रथाएँ विकसित हुई हैं जो बच्चे के सर्वोत्तम हितों को प्राथमिकता देती हैं, पुनः आघातग्रस्त होने से बचाने का प्रयास करती हैं और अंतर्विषयी सहयोग को सुदृढ़ बनाती हैं।

तुर्किये में बाल पक्षसमर्थन केंद्र (Child Advocacy Centers, CACs) और न्यायिक साक्षात्कार कक्ष (Forensic Interview Rooms, FIRs) उन प्रमुख तंत्रों में सम्मिलित हैं जिन्हें यह सुनिश्चित करने के लिए स्थापित किया गया है कि जहाँ तक संभव हो, बच्चों का आकलन एक ही स्थान पर किया जाए, उनके साक्षात्कार सुरक्षित परिस्थितियों में लिए जाएँ और बाल-केंद्रित न्यायिक प्रक्रियाओं के माध्यम से उन्हें सहायता प्रदान की जाए। तथापि, बाल-अनुकूल न्याय की प्रथाओं की प्रभावशीलता केवल इन संस्थागत तंत्रों की उपलब्धता पर निर्भर नहीं करती, बल्कि प्रक्रिया में संलग्न पेशेवरों के व्यावसायिक

दृष्टिकोणों, अंतर-संस्थागत समन्वय और अंतर्विषयी सहयोग पर भी निर्भर करती है। यद्यपि पूर्ववर्ती अध्ययनों में यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों द्वारा अनुभव की जाने वाली न्यायिक प्रक्रियाओं का परीक्षण किया गया है, फिर भी बाल-अनुकूल न्याय की प्रथाओं के संबंध में अधिवक्ताओं और सामाजिक कार्यकर्ताओं के अनुभवों तथा आकलनों की तुलना करने वाला अनुसंधान सीमित है। यह शोध-अंतराल विभिन्न व्यावसायिक दृष्टिकोणों से बच्चों के समक्ष आने वाली चुनौतियों का समग्र मूल्यांकन करने तथा बाल-अनुकूल न्याय की प्रथाओं की सुदृढ़ताओं और सुधार की संभावनाओं की पहचान करने में बाधा उत्पन्न करता है।

इस अध्ययन में गुणात्मक अनुसंधान उपागम के अंतर्गत घटनाविज्ञानपरक शोध अभिकल्प अपनाया गया, ताकि यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों की न्यायिक प्रक्रिया में संलग्न पेशेवरों के व्यावसायिक अनुभवों तथा उन अनुभवों को उनके द्वारा दिए जाने वाले अर्थों का गहन अन्वेषण किया जा सके। अध्ययन समूह में 17 ऐसे पेशेवर सम्मिलित थे जिन्हें न्यायिक कार्यवाहियों के दौरान यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों के साथ कार्य करने का प्रत्यक्ष अनुभव था। उनका चयन उद्देश्यपूर्ण तथा स्नोबॉल नमूनाकरण के माध्यम से किया गया। प्रतिभागियों में आठ अधिवक्ता और नौ सामाजिक कार्यकर्ता थे। समावेशन मानदंडों में यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों के साथ कार्य करने का प्रत्यक्ष व्यावसायिक अनुभव होना, वर्तमान में संबंधित पेशे में कार्यरत होना, कम-से-कम एक वर्ष का व्यावसायिक अनुभव होना और अध्ययन में भाग लेने के लिए स्वेच्छा से सहमत होना सम्मिलित था। आँकड़ों अर्ध-संरचित साक्षात्कार मार्गदर्शिकाओं के माध्यम से एकत्र किए गए, जिन्हें बाल यौन दुर्व्यवहार, बाल-अनुकूल न्याय, द्वितीयक पीड़ितीकरण और न्यायिक साक्षात्कार संबंधी साहित्य के आधार पर विकसित किया गया था। एक प्रारंभिक प्रायोगिक अध्ययन के उपरांत इन मार्गदर्शिकाओं को परिष्कृत किया गया। सभी प्रतिभागियों की सूचित सहमति प्राप्त करने के बाद साक्षात्कार लिए गए, उनकी ध्वनि रिकॉर्डिंग की गई, उनका शब्दशः प्रतिलेखन किया गया और ब्राउन तथा क्लार्क की छह-चरणीय विषयगत विश्लेषण पद्धति के माध्यम से उनका विश्लेषण किया गया। विश्लेषण के दौरान आँकड़ों से परिचित होने के लिए प्रतिलेखों को बार-बार पढ़ा गया, प्रारंभिक कोड निर्मित किए गए, परस्पर संबंधित कोडों को विषयों में समूहीकृत किया गया और शोध प्रश्नों के अनुरूप विषयगत संरचना को परिष्कृत किया गया। निष्कर्षों की विश्वसनीयता बढ़ाने के लिए प्रतिभागियों के प्रत्यक्ष उद्धरण सम्मिलित किए गए, कोडिंग और विषय-विकास की समस्त प्रक्रियाओं में अवधारणात्मक संगति बनाए रखी गई तथा विश्लेषण के प्रत्येक चरण का विस्तृत दस्तावेजीकरण किया गया।

विषयगत विश्लेषण से स्पष्ट हुआ कि अधिवक्ता और सामाजिक कार्यकर्ता दोनों इस मत से सहमत थे कि न्यायिक कार्यवाहियों के दौरान पीड़ित बच्चों के समक्ष द्वितीयक पीड़ितीकरण सबसे गंभीर चुनौती है। बार-बार साक्षात्कार, जाँच और विचारण की लंबी प्रक्रियाएँ, अनेक संस्थाओं में संपन्न होने वाली कार्यवाहियाँ तथा लंबे समय तक बनी रहने वाली अनिश्चितता को बच्चों द्वारा अपने आघातकारी अनुभवों को पुनः अनुभव करने में योगदान देने वाले प्रमुख कारकों के रूप में पहचाना गया। सामाजिक कार्यकर्ताओं ने इस बात पर बल दिया कि द्वितीयक पीड़ितीकरण केवल बार-बार लिए जाने वाले साक्षात्कारों से ही प्रभावित नहीं होता, बल्कि बच्चे के संपर्क में आने वाले सभी पेशेवरों की संचार शैलियों और बाल अधिकारों संबंधी उनके ज्ञान से भी प्रभावित होता है। दूसरी ओर, अधिवक्ताओं ने लंबी न्यायिक कार्यवाहियों और विधिक प्रक्रिया के विभिन्न चरणों में बच्चों की बार-बार भागीदारी के प्रतिकूल प्रभावों को रेखांकित किया। यद्यपि बाल पक्षसमर्थन केंद्रों (CACs) और न्यायिक साक्षात्कार कक्षों (FIRs) को बाल-अनुकूल न्याय के महत्वपूर्ण तंत्र माना गया, तथापि प्रतिभागियों के अनुसार बार-बार साक्षात्कार, कार्यप्रथाओं में भिन्नता और अपर्याप्त अंतर-संस्थागत समन्वय उनकी प्रभावशीलता को सीमित करते हैं।

निष्कर्षों ने आगे संकेत किया कि विश्वसनीय साक्ष्य प्राप्त करने और द्वितीयक पीड़ितीकरण को न्यूनतम रखने के लिए, जहाँ भी संभव हो, बच्चों का साक्षात्कार केवल एक बार और बाल-अनुकूल परिस्थितियों में लिया जाना आवश्यक है। इसके अतिरिक्त, बच्चों की आयु, विकासात्मक स्तर, भावनात्मक स्थिति, विशेष आवश्यकताओं तथा विश्वासपूर्ण संबंध स्थापित करने की आवश्यकता को ध्यान में रखने का न्यायिक कार्यवाहियों की गुणवत्ता पर प्रत्यक्ष प्रभाव पाया गया। अधिवक्ताओं ने मुख्यतः ऐसे बयान प्राप्त करने पर बल दिया जो विधिक मानकों को पूरा करते हों और जिनके संकलन में उत्तर का संकेत देने वाले प्रश्नों से बचा जाए, जबकि सामाजिक कार्यकर्ताओं ने विश्वास-आधारित संचार और मनोसामाजिक सहायता की उपलब्धता को अधिक महत्व दिया। फिर भी, विश्लेषण से स्पष्ट हुआ कि ये दृष्टिकोण परस्पर विरोधी नहीं हैं, बल्कि बाल-अनुकूल न्याय के ढाँचे में पूरक व्यावसायिक भूमिकाओं को निरूपित करते हैं। एक अन्य प्रमुख निष्कर्ष यह था कि बाल-अनुकूल न्याय प्रणाली की प्रभावशीलता काफी हद तक अंतर्विषयी सहयोग पर निर्भर करती है। व्यावसायिक समूहों के बीच सीमित सूचना-साझाकरण, व्यावसायिक भूमिकाओं और उत्तरदायित्वों के संबंध में भिन्न अपेक्षाएँ तथा सुविकसित सहयोगात्मक संस्कृति का अभाव प्रमुख चुनौतियों के रूप में उभरे। इसके विपरीत, अंतर्विषयी प्रशिक्षण, आघात-सूचित कार्यप्रथाओं का व्यापक अंगीकरण, नियमित व्यावसायिक पर्यवेक्षण और सुदृढ़ संस्थागत समन्वय को बाल-अनुकूल न्याय प्रणाली में सुधार की आवश्यक शर्तों के रूप में पहचाना गया।

समग्र रूप से, परिणाम संकेत करते हैं कि न्यायिक कार्यवाहियों के दौरान यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों का प्रभावी संरक्षण केवल बाल निगरानी केंद्रों और न्यायिक साक्षात्कार कक्षों जैसे बाल-अनुकूल तंत्रों की स्थापना पर निर्भर नहीं करता, बल्कि इन तंत्रों को बाल अधिकार-आधारित, आघात-सूचित और अंतर्विषयी ढाँचे के अंतर्गत क्रियान्वित करने पर भी निर्भर करता है। अधिवक्ताओं और सामाजिक कार्यकर्ताओं के अनुभवों का तुलनात्मक परीक्षण करके यह अध्ययन बाल-अनुकूल न्याय संबंधी साहित्य के एक अपेक्षाकृत कम अन्वेषित क्षेत्र में मौलिक योगदान देता है। निष्कर्ष आगे दर्शाते हैं कि बार-बार साक्षात्कार को सीमित करना, अंतर-संस्थागत समन्वय को सुदृढ़ बनाना, कार्यप्रणाली संबंधी मानकों में सुधार करना और बच्चों के साथ कार्य करने वाले पेशेवरों के बीच बाल संरक्षण का साझा दृष्टिकोण विकसित करना द्वितीयक पीड़ितिकरण को कम करने के लिए आवश्यक है। यद्यपि अधिवक्ताओं और सामाजिक कार्यकर्ताओं की व्यावसायिक प्राथमिकताएँ भिन्न हैं, तथापि निष्कर्ष बताते हैं कि दोनों समूह बच्चे के सर्वोत्तम हितों की रक्षा के साझा लक्ष्य से जुड़े हैं। तदनुसार, ये निष्कर्ष बाल-अनुकूल न्याय नीतियों के विकास, अंतर्विषयी कार्यप्रणालियों और यौन दुर्व्यवहार से पीड़ित बच्चों में द्वितीयक पीड़ितिकरण को कम करने के उद्देश्य से किए जाने वाले भावी अनुसंधान को दिशा देने के लिए साक्ष्य प्रदान करते हैं।

मुख्य शब्द: बाल यौन दुर्व्यवहार, बाल-अनुकूल न्याय, द्वितीयक पीड़ितिकरण, सामाजिक कार्यकर्ता, अधिवक्ता।

Yapılandırılmış Özet:

Bu araştırmada, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte karşılaştıkları güçlükler avukatlar ve sosyal çalışmacıların deneyimleri doğrultusunda karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Çalışmada, her iki meslek grubunun çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri, adli süreçte üstlendikleri mesleki roller, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ele alınarak çocukların adli süreçlerde daha etkin korunmasına katkı sağlayacak bilimsel kanıt üretilmesi amaçlanmıştır. Çocuk cinsel istismarı, çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimini olumsuz etkileyen, yaşam boyu devam edebilen psikolojik, davranışsal ve toplumsal sonuçları nedeniyle önemli bir çocuk koruma ve halk sağlığı sorunudur. İstismarın olumsuz etkileri yalnızca maruz kalan travmayla sınırlı kalmamakta; çocukların adli süreçlerde tekrar tekrar ifade vermeleri, farklı kurumlarla ve meslek elemanlarıyla karşılaşmaları, uzun süren soruşturma ve yargılama süreçlerine katılmaları da ikincil örselenme riskini artırmaktadır. Bu nedenle son yıllarda çocuk dostu adalet yaklaşımı doğrultusunda çocuğun üstün yararını esas alan, yeniden travmatizasyonu önlemeyi amaçlayan ve disiplinler arası iş birliğini güçlendiren uygulamalar geliştirilmektedir.

Türkiye'de Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM) ve Adli Görüşme Odaları (AGO), çocukların mümkün olduğunca tek merkezde değerlendirilmesini, güvenli koşullarda ifadelerinin alınmasını ve adli süreçlerin çocuk odaklı yürütülmesini hedefleyen önemli mekanizmalar arasında yer almaktadır. Bununla birlikte çocuk dostu adalet uygulamalarının başarısı yalnızca bu kurumsal yapıların varlığına değil, süreçte görev alan profesyonellerin mesleki yaklaşımlarına, kurumlar arası koordinasyona ve disiplinler arası iş birliğine de bağlıdır. Literatürde çocuk cinsel istismarı mağdurlarının adli süreçlerine ilişkin çalışmalar bulunmasına karşın, avukatlar ile sosyal çalışmacıların çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin deneyimlerini ve değerlendirmelerini karşılaştırmalı olarak inceleyen araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bu durum, çocukların adli süreçte yaşadıkları güçlüklerin farklı mesleki perspektiflerden bütüncül biçimde değerlendirilmesini ve çocuk dostu adalet uygulamalarının güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin belirlenmesini güçleştirmektedir.

Araştırma, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçlerine ilişkin mesleki deneyimlerin ve bu deneyimlere yüklenen anlamların derinlemesine incelenmesini amaçladığından nitel araştırma yaklaşımı kapsamında fenomenolojik desen kullanılarak yürütülmüştür. Çalışma grubunu, amaçlı örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemleriyle belirlenen, çocuk cinsel istismarı mağdurlarıyla adli süreçlerde doğrudan çalışma deneyimine sahip toplam 17 profesyonel oluşturmuştur. Katılımcıların sekizi avukat, dokuzu sosyal çalışmacıdır. Araştırmaya katılım için çocuk cinsel istismarı mağdurlarıyla doğrudan çalışma deneyimine sahip olma, ilgili meslek grubunda görev yapma, en az bir yıllık mesleki deneyime sahip olma ve gönüllü katılım ölçütleri esas alınmıştır. Veri toplama araçları, çocuk cinsel istismarı, çocuk dostu adalet, ikincil mağduriyet ve adli görüşme literatürü doğrultusunda geliştirilen, pilot uygulama sonrasında son şekli verilen yarı yapılandırılmış görüşme formlarından oluşmaktadır. Görüşmeler katılımcıların bilgilendirilmiş onamları alınarak gerçekleştirilmiş, ses kayıtları yazıya aktarıldıktan sonra Braun ve Clarke'ın altı aşamalı tematik analiz yaklaşımı doğrultusunda analiz edilmiştir. Analiz sürecinde görüşme kayıtları tekrar tekrar okunarak veriye aşinalık sağlanmış, ilk kodlar oluşturulmuş, benzer kodlar temalar altında birleştirilmiş ve araştırma soruları

doğrultusunda yeniden değerlendirilerek nihai tema yapısı oluşturulmuştur. Araştırmanın inandırıcılığını artırmak amacıyla doğrudan katılımcı ifadelerinden yararlanılmış, kodlama ve tema geliştirme sürecinde kavramsal tutarlılık gözetilmiş ve analiz aşamaları ayrıntılı biçimde raporlanmıştır.

Tematik analiz sonuçları, avukatlar ve sosyal çalışmacıların çocukların adli süreçte karşılaştıkları en önemli sorunun ikincil örselenme olduğu konusunda ortak görüşe sahip olduklarını göstermiştir. Tekrar ifade alma, uzun süren soruşturma ve yargılama süreçleri, farklı kurumlarda yürütülen işlemler ve belirsizlikler çocukların travmatik yaşantılarını yeniden deneyimlemelerine neden olan temel riskler olarak değerlendirilmiştir. Sosyal çalışmacılar ikincil örselenmede çocukla temas eden tüm meslek elemanlarının iletişim biçimi ve çocuk haklarına ilişkin bilgi düzeyinin belirleyici olduğunu vurgularken, avukatlar yargılamanın uzaması ve çocuğun farklı aşamalarda yeniden sürece dahil edilmesinin olumsuz etkilerine dikkat çekmiştir. Çocuk İzlem Merkezleri ve Adli Görüşme Odaları çocuk dostu adalet açısından önemli koruyucu mekanizmalar olarak değerlendirilmekle birlikte, yeniden ifade alma, uygulama farklılıkları ve kurumlar arası koordinasyon eksikliklerinin bu yapıların etkililiğini sınırlandırdığı belirlenmiştir. Bulgular, çocukların mümkün olduğunca tek seferde ve çocuk dostu koşullarda dinlenmesinin hem güvenilir beyanın alınması hem de yeniden örselenmenin önlenmesi açısından temel bir gereklilik olduğunu ortaya koymuştur.

Bunun yanı sıra, bulgular çocuklarla yürütülen adli görüşme ve ifade alma süreçlerinin niteliğinin çocuk dostu adaletin temel belirleyicilerinden biri olduğunu göstermiştir. Avukatlar hukuki açıdan yeterli ve yönlendirmeden uzak beyan alınmasını önem verirken, sosyal çalışmacılar güven temelli iletişim ve psikososyal desteği öne çıkarmıştır. Bununla birlikte analiz, bu iki yaklaşımın çocuk dostu adalet anlayışı içinde birbirini tamamlayan mesleki roller olarak değerlendirildiğini göstermiştir. Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, çocuk dostu adalet sisteminin etkililiğinin disiplinler arası koordinasyona bağlı olduğudur. Meslek grupları arasında bilgi paylaşımının sınırlı olması, rol ve sorumluluklara ilişkin farklı beklentiler ile ortak çalışma kültürünün yeterince gelişmemiş olması temel sorunlar olarak öne çıkarken; ortak eğitimler, travma bilgili yaklaşımın yaygınlaştırılması, düzenli süpervizyon ve kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesi sistemin geliştirilmesine yönelik temel gereksinimler olarak belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları, çocuk cinsel istismarı mağdurlarının adli süreçlerde etkin biçimde korunabilmesinin yalnızca Çocuk İzlem Merkezleri ve Adli Görüşme Odaları gibi çocuk dostu mekanizmaların oluşturulmasıyla değil, bu mekanizmaların çocuk hakları temelli, travma bilgili ve disiplinler arası iş birliğini esas alan bir anlayışla işletilmesiyle mümkün olduğunu göstermektedir. Çalışma, avukatlar ve sosyal çalışmacıların deneyimlerini karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek çocuk dostu adalet literatüründe sınırlı incelenen bir konuya özgün katkı sunmaktadır. Bulgular, çocukların ikincil örselenmesini azaltmada tekrar ifade alma süreçlerinin sınırlandırılması, kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi, uygulama standartlarının geliştirilmesi ve çocuklarla çalışan profesyoneller arasında ortak bir çocuk koruma perspektifinin benimsenmesinin belirleyici olduğunu göstermektedir. Ayrıca meslek gruplarının öncelikleri farklılık göstermekle birlikte, ortak amacın çocuğun üstün yararını korumak olduğu ortaya konulmuştur. Bu yönüyle çalışma, çocuk dostu adalet uygulamalarının geliştirilmesine yönelik bilimsel bir çerçeve sunarak uygulayıcılara, politika yapıcılara ve gelecekte yürütülecek araştırmalara katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel İstismar, Çocuk Dostu Adalet, İkincil Mağduriyet, Sosyal Çalışmacı, Avukat.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

An Interprofessional Perspective on the Judicial Process for Child Sexual Abuse Victims: Lawyers' and Social Workers' Perspectives

Introduction

Child sexual abuse refers to exposing a child to sexual behaviors that the child cannot understand, consent to, or that are not appropriate for the child's developmental level. Any sexual act intended for sexual gratification falls within this scope. This form of abuse violates children's physical and psychological integrity. It can negatively affect their physical, emotional, and social development and lead to serious short- and long-term consequences (Alpaslan, 2014; Genç & Kulaoğlu, 2025; Karataş, 2018). Given its legal, medical, and psychosocial dimensions, child sexual abuse is considered a major public health and child protection issue. It is also a traumatic experience that can have lasting effects on mental health and psychosocial functioning (Türkkan & Odacı, 2022). Research shows that child sexual abuse is a widespread problem worldwide. Its prevalence is approximately 20% among girls, 8% among boys, and 12% overall (Hailes et al., 2019; Barut-Bektaş, 2023). In Türkiye, 22,059 of the 106,591 child victimization cases reported to judicial authorities in 2023 involved sexual abuse. This corresponds to approximately 20.7% of all cases (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2024).

The significance of child sexual abuse also stems from its short- and long-term effects on victims. The consequences of sexual abuse experienced during childhood can persist beyond the period in which the abuse occurs. They may lead to serious psychiatric outcomes such as post-traumatic stress disorder, depression, behavioral problems, substance use disorders, eating disorders, and disturbances in personality patterns (Chen et al., 2010; Hailes et al., 2019). The effects of sexual abuse can also extend beyond the individual level. They may have long-term negative consequences for educational life, employment opportunities, interpersonal relationships, family functioning, and social adjustment (Hailes et al., 2019; Henkhaus, 2022). Psychological, social, and behavioral problems caused by abuse also place additional burdens on health, social service, and justice systems. This results in significant social and economic costs. In this respect, child sexual abuse is a multidimensional social problem that affects the child, the family, and society as a whole (Aslan, 2020).

Given the negative effects of sexual abuse on children, preventing further victimization during judicial proceedings is particularly important. Requiring child victims to provide statements repeatedly may increase the risk of secondary traumatization. For this reason, many countries have developed models based on child-friendly justice principles. These models aim to minimize the number of interviews involving the child and to provide interdisciplinary services in a single setting. Child Advocacy Centers (CACs) in the United States and the Barnahus model in Scandinavian countries are prominent examples of this approach (Herbert & Bromfield, 2016; Johansson et al., 2017). Similarly, Child Monitoring Centers (ÇİM) were established in Türkiye to reduce secondary victimization among child victims of sexual abuse and to ensure that judicial proceedings are

conducted in a child-centered manner. The first center was established in Ankara in 2010, and the model was expanded to other provinces from 2012 onward (Bayrak et al., 2021; Büken et al., 2023). As a complementary practice, the Ministry of Justice began establishing Forensic Interview Rooms (AGO) in courthouses in 2017 under the Department of Victims' Rights. These rooms were designed to ensure that children benefit from special protection measures during judicial proceedings and that their statements are obtained under child-friendly conditions (Şamar & Urhan, 2020).

The child-friendly justice approach also requires children to have access to effective legal representation. The Council of Europe Guidelines on Child-Friendly Justice recommend that children have access to free legal assistance. They also recommend the appointment of an independent representative or lawyer when necessary and specialized training for lawyers working with children. Independent legal representation is considered one of the fundamental safeguards of child-friendly justice, particularly when there is a conflict of interest between the child and the parents (Council of Europe, 2011). In this context, children may be assigned an independent lawyer in Canada, the Netherlands, and some European countries. Access to free legal aid for children is also encouraged (Tempesta, 2019; Canadian Bar Association, n.d.). In Türkiye, child victims of sexual abuse are assigned a lawyer free of charge by bar associations under the Code of Criminal Procedure, without the need for a formal request (Ceza Muhakemesi Kanunu [CMK], m. 234).

One of the main aims of child-friendly justice is to prevent secondary victimization during judicial proceedings. The judicial process itself can also be traumatic for children. Repeated interviews, lengthy trials, the possibility of encountering the perpetrator, stress caused by the courtroom environment, and repeated requests to provide statements at different stages may reactivate existing trauma (Van Niekerk & Coetzee, 2020; Roque et al., 2014; Frenette et al., 2025). This situation is commonly described in the literature as secondary victimization. Primary victimization results from the direct effects of the crime. Secondary victimization arises from negative experiences during the victim's interactions with judicial processes or the social environment (Deniz, 2020). Lack of interagency coordination, shortages of specialized personnel, and limited child-friendly practices are also identified as factors that increase the risk of secondary victimization (Reva, 2025). The attitudes of professionals involved in judicial proceedings may also influence children's experiences of secondary victimization. Research shows that some police officers, prosecutors, judges, and healthcare professionals may approach victims' statements with suspicion or display victim-blaming attitudes (Orth, 2002). Such experiences are associated with post-traumatic stress symptoms, reduced self-confidence, diminished hope for the future, and weakened trust in the justice system (Tekin, 2020).

Professionals who provide guidance, information, and support throughout the process are needed to ensure that child victims can participate effectively in judicial proceedings and that their rights are protected. Multidisciplinary teamwork, interagency collaboration, and information sharing play an important role in protecting children (Finkelhor et al., 2005). In child sexual abuse cases, forensic interviewers help children provide statements in a safe environment using methods appropriate to their developmental level. In doing so, they contribute to the investigation and help reduce the risk of retraumatization by limiting repeated interviews (Batman, 2024; Ermağan-Çağlar & Türk-Kurtça, 2020). Lawyers also play an important role in protecting children's rights, informing them about judicial proceedings, and facilitating access to child-friendly practices. Inadequate access to information about their rights and the functioning of judicial proceedings may make it more difficult for children to participate effectively in legal processes (UNICEF, 2025).

The multidimensional nature of child sexual abuse cases requires children's legal, psychological, and social needs to be addressed together. Professionals working with children therefore need adequate knowledge and skills in trauma, child development, and children's rights. However, insufficient specialized training, differences in professional experience, limited

institutional resources, and heavy workloads may hinder the effective implementation of child-friendly practices (Karataş & Mavili, 2019). Trauma-informed service provision requires coordination among professionals working in justice, health, education, and social services. It also requires the child's needs to be addressed holistically to support recovery (Şimşek & Samancı Öncel, 2024). Limited knowledge of child abuse and the effects of trauma may lead to the continued use of adult-centered approaches with children. As a result, children's needs may not receive adequate attention (Şimşek & Samancı Öncel, 2024). Such professional and structural challenges may increase children's risk of secondary victimization (Tonyalı et al., 2023).

Research on child victims of sexual abuse in Türkiye has mainly focused on forensic interviewing practices, the experiences of forensic interviewers, and the functioning and effectiveness of Forensic Interview Rooms (AGO) and Child Monitoring Centers (ÇİM) (Üstün Güllü & Erden, 2022; Şamar & Urhan, 2020; Yaman & Vatansever, 2022; Büber et al., 2024; Kök & Erbay, 2023). However, studies that examine the experiences of lawyers and social workers within the same research framework remain limited. There is also limited research that evaluates the perspectives of these two professional groups on child-friendly justice and secondary victimization in a holistic manner. In child sexual abuse cases, lawyers and social workers work at different stages of judicial proceedings to protect the child's rights, provide support, and facilitate access to the justice system. The quality of collaboration between these two professional groups can directly affect the child's risk of secondary victimization. Communication, coordination, and consistency or inconsistency in practice are particularly important in this process. To avoid conceptual ambiguity, the term forensic interviewer, which is frequently used in the literature, refers to professionals from different disciplines. These include psychologists, psychological counselors and guidance specialists (PDR), and social workers. In the present study, only social workers were included among the professional groups who perform forensic interviewer roles. Accordingly, the aim is not to compare lawyers and social workers in terms of identical professional roles. The study seeks to provide a holistic understanding of the functioning of the child-friendly justice system through the experiences and evaluations of two key professional groups who work together. The findings are expected to contribute to policies and practices aimed at improving child-friendly justice and strengthening the protection of children during judicial proceedings. Within this framework, the study addresses the following questions:

1. How do lawyers and social workers evaluate the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings?
2. How do lawyers and social workers define their roles and responsibilities in protecting children during judicial proceedings?
3. How are current practices aimed at preventing secondary victimization of children evaluated?
4. How are collaboration and interprofessional coordination between lawyers and social workers evaluated?

Research Methodology

This section explains the research design, study group, data collection process, data analysis, and ethical principles. The study aimed to understand the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings and the protective support mechanisms available in this process through the experiences of lawyers and social workers. Therefore, it was conducted within a qualitative research approach. In this context, the participants' professional observations, experiences of working with children, and evaluations of child-friendly justice practices were examined in depth.

Research Design

This study used a qualitative research design to examine the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings and the protective support mechanisms available in this process through the professional experiences of lawyers and social workers. The study aimed to gain an in-depth understanding of the participants' observations of judicial proceedings, their experiences of working with child victims, their professional roles, and their evaluations of child-friendly justice practices. The phenomenological approach enables experiences related to a specific phenomenon to be understood and interpreted from the participants' perspectives (Tekindal & Uğuz Arsu, 2020). Accordingly, a phenomenological approach was adopted as the research design. The study also followed a holistic qualitative analysis framework. The views of lawyers and social workers on judicial proceedings, secondary victimization, the interviewing process, interprofessional collaboration, and child-friendly justice practices were evaluated together.

Participants

The study group was selected using purposive sampling, a non-probability sampling method. This method was considered appropriate for reaching participants who could provide detailed information about the research topic and who had direct professional experience with child victims of sexual abuse during judicial proceedings. The following criteria were used to select the participants:

1. Having direct professional experience with child victims of sexual abuse during judicial proceedings.
2. Working as a lawyer or social worker.
3. Having at least one year of professional experience.
4. Agreeing to participate voluntarily in the study.

The researchers initially contacted potential participants through their professional networks. After reaching the first participants, snowball sampling was used. Participants referred other professionals with similar professional experiences to the study. A total of 17 professionals participated. Eight were lawyers and nine were social workers who worked with child victims of sexual abuse during judicial proceedings.

In this study, the term social worker refers to social work professionals who perform duties such as interviewing child victims during judicial proceedings, conducting psychosocial assessments, evaluating child protection measures, and supporting children throughout the judicial process. To protect participants' identities, lawyers were coded as L1-L8 and social workers as SW1-SW9.

Table 1. General Information on Participants

Participant Code	Professional Group	Age	Professional Experience
L1	Lawyer	39	4 years
L2	Lawyer	36	6 years
L3	Lawyer	40	16 years
L4	Lawyer	31	7 years
L5	Lawyer	31	8 years
L6	Lawyer	29	5 years
L7	Lawyer	32	9 years
L8	Lawyer	29	6 years
SW1	Social Worker	27	2 years
SW2	Social Worker	32	8 years
SW3	Social Worker	37	11 years
SW4	Social Worker	27	2 years
SW5	Social Worker	28	5 years
SW6	Social Worker	29	5 years
SW7	Social Worker	28	4 years
SW8	Social Worker	29	4 years
SW9	Social Worker	30	4 years

Data Collection Process

The interview questions were developed after a comprehensive review of the relevant literature. Studies on child sexual abuse, forensic interviewing, child-friendly justice practices, secondary victimization, Child Monitoring Centers, and Forensic Interview Rooms were considered. The interview questions were informed by the studies of Üstün Güllü and Erden (2022), Şamar and Urhan (2020), Sarıca and Coşkun (2020), Büber et al. (2024), and Kök and Erbay (2023).

Based on the findings of the literature review, core questions were developed to explore participants' experiences and views. The questions focused on the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings, practices aimed at protecting children, interprofessional collaboration, risks of secondary victimization, and evaluations of child-friendly justice practices. This framework was consistent with the data collection approach described in the current manuscript.

Two separate semi-structured interview forms were used for lawyers and social workers. In addition to participant information, the form for lawyers included questions on the effects of judicial proceedings on children, practices aimed at preventing retraumatization, difficulties encountered during the statement-taking process, collaboration with social workers, issues considered when communicating with children, the balance between establishing the material truth and reducing the risk of secondary trauma, and evaluations of child-friendly justice practices.

The form for social workers included questions on the effects of judicial proceedings on children, practices aimed at preventing retraumatization, the role of social workers in child sexual abuse cases, collaboration with lawyers, communication with children in ways appropriate to their age and emotional condition, professional challenges, and the improvement of child-friendly practices.

Pilot interviews were conducted with one lawyer and one social worker to assess the clarity of the interview forms and their suitability for the aims of the study. Based on the feedback obtained from the pilot interviews, necessary revisions were made to the wording and content of the questions. The interview forms were then finalized.

Before the interviews, participants were informed in detail about the purpose of the study, confidentiality principles, and voluntary participation. They were informed that they could withdraw from the study at any time without providing a reason. Informed consent was obtained from all

participants before data collection. The interview recordings were transcribed, and the transcripts were used in the analysis.

Data Analysis

The research data were analyzed using thematic analysis. Thematic analysis is a flexible analytical approach used to identify, organize, and report recurring patterns of meaning in qualitative data. In this study, Braun and Clarke's (2006) six-phase thematic analysis process was followed. The process consisted of familiarization with the data, generating initial codes, developing potential themes, reviewing themes, naming themes, and reporting the findings.

During the analysis, all interview transcripts were first read repeatedly to achieve familiarity with the data. Initial codes were then generated regarding the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings, the risk of secondary victimization, communication and sensitivity of statements during interviews, the effectiveness of child-friendly mechanisms, interprofessional collaboration, and the need for systemic improvement. Similar codes were grouped into thematic clusters. These themes were then reviewed in relation to the research questions. To enhance the reliability of the analysis, the interview transcripts were coded independently by two researchers. The codes and themes were compared, disagreements were discussed until consensus was reached, and the final thematic structure was established through joint agreement between the researchers.

Five main themes were identified:

1. The risk of judicial proceedings causing secondary victimization
2. The contribution of child-friendly mechanisms and their limitations in practice
3. Communication, age appropriateness, and sensitivity of statements during the interview process
4. Professional tension between establishing the material truth and protecting the child
5. Interprofessional coordination, role expectations, and the need for systemic improvement

During theme development, the views of lawyers and social workers were evaluated both within each professional group and comparatively. Direct quotations representing each theme were included in the Findings section and presented using participant codes.

Trustworthiness and Validity in Qualitative Research

Direct participant quotations were used to enhance the credibility of the study. In qualitative research, direct quotations are important because they make the connection between identified themes and participants' experiences visible and support researchers' interpretations with data (Creswell & Poth, 2018). Accordingly, the interview questions, research purpose, and participant narratives were considered together during the coding and theme development process. The extent to which the themes represented the dataset was also reviewed.

To strengthen transferability, the study group, participant selection criteria, data collection process, and stages of analysis were described in detail. Clear reporting of the research process in thematic analysis improves the traceability of coding and theme development and supports the trustworthiness of the study (Nowell et al., 2017). Including two different professional groups allowed the effects of judicial proceedings on children and child-friendly justice practices to be evaluated from different professional perspectives. Conceptual consistency among codes, themes, and participant quotations was maintained throughout the analysis.

Ethics Committee Approval

Ethical approval for this study was obtained from the Social and Humanities Ethics Committee of Sakarya University. The study was approved by decision No. 33 at the meeting held on November 19, 2025.

Findings

Table 2. Themes, Codes, Inclusion Criteria, and Representative Participant Statements

Theme	Code	Inclusion Criterion	Representative Participant Statement
Risk of secondary victimization during judicial proceedings	Repeated statements, lengthy proceedings, retraumatization during judicial proceedings, loss of trust in justice	Statements indicating that repeated testimony, recalling the event, prolonged proceedings, or contact with the justice system caused anxiety, fear, distress, or loss of trust in the child were included under this theme.	“It is likely to have a traumatic effect on children. Victims may feel as though they are reliving the same event at every stage of the judicial process. If these procedures were integrated and conducted as a single process, the child would be less distressed.” (L1)
Contribution of child-friendly mechanisms and their limitations in practice	CMCs, FIRs, special interview rooms, repeated requests for statements, practice standards, taking statements in a single center	Statements concerning the contribution of CMCs, FIRs, and special interview rooms to child protection, their strengths and limitations, standardization problems, and failure to fully achieve their intended purpose in practice were included under this theme.	“Child Monitoring Centers are well-designed institutions that have a positive effect on preventing secondary trauma among child victims of sexual abuse. However, although children’s statements should be taken in a single center, we witness situations in which they are asked to provide statements more than once.” (SW2)
Communication, age appropriateness, and sensitivity of statements during the statement-taking process	Age-appropriate communication, developmental level, trust relationship, risk of leading the child, difficulty expressing oneself	Accounts concerning the child’s age, developmental level, emotional state, special needs, trust relationship, language used, question format, risk of leading the child, and difficulty expressing themselves were coded under this theme.	“I try to establish trust-based communication without leading or judging the child.” (SW9)
Professional tension between establishing the material truth and protecting the child	Material truth, elements of the offense, preventing harm to the child, differences in professional roles, legal representation	Statements concerning the balance or tension between lawyers’ responsibilities to clarify the case, identify the elements of the offense, and provide legal representation and social workers’	“The lawyer’s aim there is to establish the material truth. The professional’s aim is to prevent the child from being harmed. Inevitably, there is a

		responsibilities to prevent harm to the child and maintain developmental appropriateness were included under this theme.	conflict of interest between the two.” (L8)
Interprofessional coordination, role expectations, and the need for systemic improvement	Lawyer-social worker collaboration, attitudes of judges and prosecutors, training, specialization, supervision, psychological support	Statements concerning collaboration among lawyers, social workers, judges, prosecutors, law enforcement officers, and other professionals, as well as role expectations, communication problems, training needs, specialization, supervision, and recommendations for systemic improvement, were included under this theme.	“All professionals should be taught about child psychology, children’s developmental stages, and the value and importance of children in society.” (SW8)

Table 2 presents the five main themes identified through thematic analysis, the main codes under each theme, the criteria used to include relevant statements, and representative participant quotations. This makes the patterns of meaning within participants’ accounts more visible. The inclusion criteria were developed to clarify the scope of each theme and increase transparency in the coding process. The representative quotations directly reflect the evaluations of lawyers and social workers regarding the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings, the effectiveness of child-friendly practices, sensitivities in the statement-taking process, and interprofessional coordination.

Risk of Secondary Victimization During Judicial Proceedings

Participants’ accounts indicate that judicial proceedings may become an experience in which the child is confronted with the abuse again. Repeated statements, prolonged proceedings, and contact with different judicial actors emerged as factors that increase the risk of secondary victimization.

“It is likely to have a traumatic effect on children. Victims may feel as though they are reliving the same event at every stage of the judicial process. If these procedures were integrated and conducted as a single process, the child would be less distressed.” (L1)

“If the child is very young, it is clear that they may have difficulty making sense of what happened. I think this can be very harmful to both psychological development and communication with others. As the judicial process becomes longer, the child may have to remember what happened again and again.” (L2)

“I think children may experience secondary victimization during the judicial process. The suspect may abuse the child once, but during the judicial process, the judge, prosecutor, police officer, social worker, psychologist, or anyone else who comes into contact with the child within the child justice system may approach the child in ways that repeatedly retraumatize them.” (SW2)

“I think a difficult and lengthy process affects children negatively. Having to describe the adverse experience repeatedly can also have negative effects on the child.” (SW7)

The statements indicate that lawyers and social workers view the potentially harmful effects of judicial proceedings on children in similar ways. However, their professional perspectives differ in emphasis. Lawyers focus more on prolonged proceedings and repeated statements. Social workers

emphasize that the attitudes of all professionals who come into contact with the child may influence secondary victimization.

Contribution of Child-Friendly Mechanisms and Their Limitations in Practice

Evaluations of Child Monitoring Centers (CMCs), Forensic Interview Rooms (FIRs), and special interview rooms reveal a mixed picture. Participants consider these mechanisms an important development in reducing harm to children during judicial proceedings. However, they also state that these mechanisms do not always function as intended in practice. Repeated requests for statements, differences in practice standards, and problems in interagency procedures were particularly emphasized.

“When we first entered the profession, there were no Child Monitoring Centers. These practices were later developed to reduce situations such as children being present in courthouses or having to tell the same event to different people. I think Child Monitoring Centers and Forensic Interview Rooms are beneficial for children.” (L2)

“The interview rooms are very useful. I have never attended a statement-taking procedure at a Child Monitoring Center established outside the courthouse. However, the Forensic Interview Rooms inside courthouses are very useful. They help children feel more comfortable.” (L5)

“Child Monitoring Centers are well-designed institutions that have a positive effect on preventing secondary trauma among child victims of sexual abuse. However, although children’s statements should be taken in a single center, we witness situations in which they are asked to provide statements more than once.” (SW2)

“If a child gives the first statement at a Child Monitoring Center and is then called to provide another statement at a Forensic Interview Room, secondary victimization is not prevented in that scenario.” (SW9)

“Child Monitoring Centers and the Forensic Interview Rooms of judicial support and victim services are especially important for preventing further harm to children. However, there are still gaps in the system.” (SW5)

These findings indicate that participants consider child-friendly mechanisms necessary and functional. Their protective effects, however, vary depending on how they are implemented. The most prominent shared emphasis under this theme was that the child should be interviewed once whenever possible and that procedures should be conducted through a single center as far as possible.

Communication, Age Appropriateness, and Sensitivity of Statements During the Statement-Taking Process

Participants described the statement-taking process as one of the most sensitive stages from both legal and psychosocial perspectives. The child’s age, developmental level, emotional state, disability or special needs, trust relationship, and the form of questions directly affect the quality of the statement and how the child experiences the process.

“From what I have observed from both inside and outside the process, uncertainty begins for the child once the incident becomes known. Each unit addresses only the part relevant to itself, but the child cannot see the process as a whole. This causes anxiety and fear.” (L3)

“One of the biggest difficulties children face is expressing themselves. Especially in younger age groups, they may have difficulty describing what they experienced.” (L2)

“Of course, because of our work, we primarily want the truth to emerge. However, depending on the child’s age, especially when we have to communicate with very young children, I try to keep that communication to a minimum. Anything I say may lead the child in a certain direction.” (L7)

“First, I try to reduce the child’s anxiety about coming to the courthouse and being in an unfamiliar environment. If there are signs of hunger, thirst, fatigue, or similar needs, I intervene to address them.” (SW1)

“I try to establish trust-based communication without leading or judging the child.” (SW9)

“When communicating with a child, there must first be an appropriate environment. Then I communicate with the child by considering the child’s age, developmental stage, and any disability or special needs. Depending on age, play or areas of interest can be helpful in this process.” (SW7)

The statements of lawyers and social workers show that communication with children involves more than questioning techniques. Lawyers emphasize obtaining a clear, consistent, and non-leading statement. Social workers place greater emphasis on creating a trusting environment, addressing basic needs, and using communication appropriate to the child’s developmental characteristics.

Professional Tension Between Establishing the Material Truth and Protecting the Child

One of the clearest areas of comparison in the data concerns the balance between establishing the material truth and protecting the child. Lawyers emphasize the need to clarify the elements of the offense and the facts of the case. Social workers focus on enabling the child to provide a statement without further harm or damage to the relationship of trust.

“I have seen many abuse cases. In some, I represented the victim, and in others, I represented the defendant. Our first aim is, of course, to avoid harming the child. But the material truth also has to be established. If it is not fully established, the rights of someone who is genuinely a victim may not be fully protected, or an innocent person may remain in prison for years.” (L3)

“For me, the child is not the primary subject. In every situation, I have a professional relationship with the defendant, whether I represent the victim or the defendant. For the prosecutor, the child is of course a central subject as well, but we act with the question of whether an offense occurred or not.” (L4)

“The lawyer’s aim there is to establish the material truth. The professional’s aim is to prevent the child from being harmed. Inevitably, there is a conflict of interest between the two.” (L8)

“The child’s traumatic condition is one of the most challenging issues. If the child is experiencing anxiety, fear, panic, or excitement, these emotions are reflected in their statements. One of the difficulties we experience is managing the process while protecting the best interests of the child and fulfilling our forensic role.” (SW4)

“It means being caught between maintaining the child’s sense of trust and fulfilling legal responsibilities.” (SW4)

“Our priority here is to obtain information from the child without traumatizing them. We may not believe what the child tells us. We may think that

something the child has done is wrong. However, we must remember that the person in front of us is a child.” (SW2)

These quotations point to a balance problem arising from the intersection of different professional responsibilities within the same process. For lawyers, an incomplete statement may create legal risks. For social workers, damage to the child’s trust or further victimization may make the process harmful for the child.

Interprofessional Coordination, Role Expectations, and the Need for Systemic Improvement

Participants’ accounts suggest that child-friendly justice cannot be achieved through special interview rooms or institutional arrangements alone. Communication among lawyers, social workers, judges, prosecutors, law enforcement officers, and other professionals is considered important for reducing harm to the child and obtaining a more reliable statement. Participants also reported several problems concerning role expectations, information sharing, and specialization.

“Social workers also support us by helping us build a bridge with the child.” (L3)

“What I expect is guidance on how I should communicate with the child.” (L4)

“Based on my own experience, there has never been any collaboration between lawyers and social workers during the statement-taking stage.” (L5)

“If the social worker, as I said, is present during the first statement and clearly tells me as the victim’s lawyer, ‘The child is in this condition, can express themselves, experienced these difficulties during the preliminary interview, has sensitivities on these points, and told me these things,’ that would be better for me.” (L6)

“I do not think there is sufficient collaboration between lawyers and social workers. Professionals try to avoid asking victims to recount the incident before the interview to prevent further harm. However, lawyers may ask children to repeat the incident before the statement, which makes the later process more difficult and creates problems in collaboration.” (SW3)

“Collaboration with lawyers is generally positive. However, problems arise at certain points because professional objectives may differ in case files.” (SW5)

“All professionals should be taught about child psychology, children’s developmental stages, and the value and importance of children in society.” (SW8)

“What I find most challenging can be the cognitive and emotional burden. I believe psychological support services should also be provided to professionals working with sexual abuse cases.” (SW6)

Overall, coordination emerged as both a need and a problem area under this theme. Lawyers expect support from social workers regarding communication with the child, preliminary information, and guidance. Social workers, in turn, report that some lawyer practices may increase the child’s risk of further victimization. Training, specialization, and psychological support for all professionals working with children also emerged as key elements of systemic improvement.

Discussion

The findings of this study reveal the experiences of child victims of sexual abuse during judicial proceedings within five themes. These themes are the potential of judicial proceedings to cause secondary victimization, the contribution and practical limitations of child-friendly mechanisms such as Child Monitoring Centers (CMCs) and Forensic Interview Rooms (FIRs), communication-related sensitivities during the statement-taking process, professional tension between establishing the material truth and protecting the child, and the need for interprofessional coordination. The evaluations of lawyers and social workers largely overlap across these themes. However, some differences arising from their professional roles and priorities were also observed. The findings are discussed below within these five themes and in relation to the relevant literature.

First, this study examined the experiences of child victims of sexual abuse during judicial proceedings from the perspectives of lawyers and social workers. The findings showed that secondary victimization is one of the major risks children face during this process. In particular, providing statements more than once, prolonged judicial proceedings, and having to recount the same event repeatedly to different professionals may have further traumatic effects on children. This finding is consistent with studies showing that unnecessary repetition during judicial proceedings may negatively affect children's psychological well-being and weaken their trust in the justice system (Roque et al., 2014; Reva, 2025; Maier, 2025). Similarly, Herbert and Bromfield (2016) emphasize that child-friendly justice systems aim to establish the material truth while also preventing the child from being retraumatized. A notable finding of the present study is that social workers emphasized a broader understanding of secondary victimization. They stated that it may result from more than repeated statements. The attitudes and communication styles of all judicial actors who interact with the child may also shape this experience. Accordingly, child-friendly justice can be more effective when all professionals working with children adopt trauma-informed and child rights-based practices.

Structures established within child-friendly justice, such as FIRs and CMCs, are important mechanisms designed to reduce secondary victimization among child victims of sexual abuse during judicial proceedings. However, children may still be asked to provide statements again in different institutions. Differences in practice standards may also limit the effectiveness of child-friendly justice. This finding is consistent with studies showing that these mechanisms achieve their intended purpose when interagency coordination is ensured and children are interviewed as few times as possible (Johansson et al., 2017; Pereda et al., 2021). Child-friendly justice also considers protecting children from unnecessary judicial procedures and preventing them from repeatedly recounting the same event among its core principles (Yıldız & Kaynak, 2024). In this respect, the protective effects of CMCs and FIRs should be strengthened. This is particularly important because children may otherwise have to repeatedly recount an experience that occurred without their consent and may have lasting traumatic effects to unfamiliar professionals in different institutions. Improving physical infrastructure is important. Ensuring consistency in practice and strengthening interagency procedures through a child-centered approach are also necessary.

During the statement-taking process, the child's age, developmental level, emotional state, and communication skills should be considered. These factors are critical for protecting the best interests of the child. Participants emphasized that trust-based and non-leading communication helps children express themselves more comfortably. These findings are consistent with studies showing that interview techniques appropriate to children's cognitive and emotional characteristics can improve the accuracy of their statements and reduce the negative effects of judicial proceedings (Lamb et al., 2007; Faller, 2015; Özkan Bardakcı & Bardakcı, 2024). The child-friendly justice approach considers conducting the statement-taking process in accordance with the child's age, developmental characteristics, and individual needs as one of its core principles (Dinç, 2020).

Regular training on communication with children and forensic interviewing techniques may therefore contribute to the effective conduct of judicial proceedings for all professionals working with children.

The findings also show a sensitive balance between establishing the material truth and protecting the child. Participants viewed these aims as priorities arising from different professional responsibilities. Lawyers placed greater emphasis on ensuring that judicial proceedings function properly and that the material truth is established. Social workers emphasized protecting the best interests of the child, maintaining the child's sense of trust, and preventing further victimization. Similarly, the literature indicates that the roles and responsibilities of different professional groups working with children are complementary. A child-centered and interdisciplinary approach may support both the collection of reliable statements and the protection of the child's psychosocial well-being (Cross et al., 2007; Newlin et al., 2015). Effective practice in judicial processes involving children may therefore require different professional groups to understand each other's roles and develop a shared child protection perspective.

Interprofessional coordination plays a central role in the effective functioning of a child-friendly justice system. Participants reported shortcomings in information sharing, role expectations, and communication between lawyers and social workers. They also emphasized that stronger interdisciplinary collaboration could contribute to both child protection and the effective functioning of judicial proceedings. This finding is consistent with studies showing that coordinated work among different professional groups in child abuse cases can improve service quality and reduce the risk of further victimization (Sarica & Coşkun, 2020; Batman, 2021; Coşkun, 2024). Another notable finding concerns the mutual professional expectations of the two groups. Lawyers stated that collaboration could be strengthened if social workers had greater knowledge of the legal aspects of cases and the elements of the offense. Social workers stated that greater knowledge among lawyers about child development, trauma, and communication with children could contribute to child-friendly justice practices. These mutual expectations suggest that effective collaboration in child-friendly justice (Babayiğit et al., 2019) can be strengthened when professional groups understand each other's areas of expertise and develop a shared knowledge base.

Conclusion and Recommendations

This study examined the challenges faced by child victims of sexual abuse during judicial proceedings through the experiences of lawyers and social workers. It also identified important findings regarding child-friendly justice practices. The findings show that secondary victimization is one of the major risks children face during judicial proceedings. This risk increases particularly due to repeated statements, lengthy judicial processes, and insufficient interagency coordination. Child Monitoring Centers and Forensic Interview Rooms also play an important role in the process. However, differences in practice remain. The effectiveness of a child-friendly justice system depends on interprofessional collaboration, communication appropriate to the child's age and developmental level, and a shared approach based on the best interests of the child.

Accordingly, practices that enable children to provide statements as few times as possible should be expanded. National practice standards should be established for Child Monitoring Centers and Forensic Interview Rooms. Common interagency protocols should also be developed. Regular in-service training should be planned for professionals working with children. These programs should address child-friendly justice, trauma-informed approaches, child development, and forensic interviewing techniques. Joint interdisciplinary training programs for lawyers and social workers are also recommended. Regular supervision and psychosocial support mechanisms should be established for professionals working with children. These measures may strengthen interprofessional collaboration and improve the quality of services provided to children.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Cinsel İstismar Mağduru Çocukların Adli Sürecine Mesleklerarası Bakış: Avukat ve Sosyal Çalışmacı Perspektifleri

Giriş

Çocuk cinsel istismarı, çocuğun anlayamayacağı, onay veremeyeceği veya gelişim düzeyine uygun olmayan cinsel davranışlara maruz bırakılmasıdır. Cinsel haz amacı taşıyan her türlü cinsel içerikli eylem bu kapsamda değerlendirilir. Çocukların bedensel ve ruhsal bütünlüğünü ihlal eden bu istismar türü, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişim üzerinde olumsuz etkiler yaratarak kısa ve uzun vadede ciddi sonuçlara yol açabilmektedir (Alpaslan, 2014; Genç ve Kulaoğlu, 2025; Karataş, 2018). Hukuki, tıbbi ve psikososyal boyutları bulunan bu olgu, ruh sağlığı ve psikososyal işlevsellik üzerinde kalıcı etkiler bırakabilen travmatik bir deneyim olması nedeniyle önemli bir halk sağlığı ve çocuk koruma sorunu olarak değerlendirilmektedir (Türkkan ve Odacı, 2022). Araştırmalar, çocuk cinsel istismarının dünya genelinde yaygın bir sorun olduğunu; yaygınlığın kız çocuklarında yaklaşık %20, erkek çocuklarında %8 ve genel olarak %12 düzeyinde olduğunu göstermektedir (Hailes vd., 2019; Barut-Bektaş, 2023). Türkiye'de ise 2023 yılında adli birimlere yansıyan 106.591 çocuk mağduriyetinin 22.059'unu cinsel istismar vakaları oluşturmuş olup bu sayı toplam vakaların yaklaşık %20,7'sine karşılık gelmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2024).

Çocuk cinsel istismarının önemi yalnızca yaygınlığından değil, mağdurlar üzerinde oluşturduğu kısa ve uzun dönemli etkilerden de kaynaklanmaktadır. Nitekim çocukluk döneminde maruz kalınan cinsel istismarın etkileri yalnızca istismarın yaşandığı dönemle sınırlı kalmamakta; travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, davranış sorunları, madde kullanımına bağlı bozukluklar, yeme bozuklukları ve kişilik örüntülerindeki bozulmalar gibi ciddi psikiyatrik sonuçlara yol açabilmektedir (Chen et al., 2010; Hailes vd., 2019). Bununla birlikte, cinsel istismarın etkileri bireysel düzeyin ötesine geçerek eğitim yaşamı, istihdam olanakları, kişilerarası ilişkiler, aile işlevselliği ve toplumsal uyum üzerinde de uzun süreli olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir (Hailes vd., 2019; Henkhaus, 2022). Ayrıca istismarın yol açtığı psikolojik, sosyal ve davranışsal sorunlar sağlık, sosyal hizmet ve adalet sistemleri üzerinde ek yük oluşturarak önemli toplumsal ve ekonomik maliyetlere neden olmaktadır. Bu yönüyle yalnızca mağdur çocuğu değil, aileyi ve toplumun bütününe etkileyen çok boyutlu bir sosyal sorun olarak değerlendirilmektedir (Aslan, 2020).

Cinsel istismarın çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri dikkate alındığında, mağdurların adli süreçlerde yeniden örselenmesinin önlenmesi ayrı bir önem taşımaktadır. Bu kapsamda çocuk mağdurların tekrar tekrar ifade vermek zorunda kalmaları ikincil travmatizasyon riskini artırabilmektedir. Bu nedenle birçok ülkede çocuk dostu adalet ilkeleri doğrultusunda, çocuğun mümkün olduğunca az sayıda görüşmeye katılmasını ve disiplinler arası hizmetlerin tek merkezde sunulmasını amaçlayan modeller geliştirilmiştir. ABD'de Child Advocacy Centers (CAC), İskandinav ülkelerinde ise Barnahus modeli bu yaklaşımın öne çıkan örnekleri arasında yer almaktadır (Herbert & Bromfield, 2016; Johansson et al., 2017). Benzer şekilde Türkiye'de de cinsel istismar mağduru çocukların ikincil mağduriyetini azaltmak ve adli sürecin çocuk odaklı bir anlayışla

yürütülmesini sağlamak amacıyla Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM) kurulmuş; ilk uygulama 2010 yılında Ankara'da başlatılmış ve 2012 yılından itibaren farklı illerde yaygınlaştırılmıştır (Bayrak vd., 2021; Büken vd., 2023). ÇİM uygulamalarını tamamlayıcı nitelikte olarak Adalet Bakanlığı tarafından 2017 yılından itibaren adliye binalarında Mağdur Hakları Daire Başkanlığına bağlı Adli Görüşme Odaları (AGO) kurulmaya başlanmış, böylece çocukların adli süreçlerde özel koruma tedbirlerinden yararlanması ve ifadelerinin çocuk dostu koşullarda alınması hedeflenmiştir (Şamar & Urhan, 2020).

Çocuk dostu adalet yaklaşımı yalnızca çocuklara uygun fiziksel ortamların oluşturulmasını değil, çocukların etkili hukuki temsile erişimini de gerektirmektedir. Avrupa Konseyi Çocuk Dostu Adalet Rehberi, çocukların ücretsiz hukuki yardımdan yararlanmasını, gerektiğinde bağımsız temsilci veya avukat atanmasını ve çocuklarla çalışan avukatların özel eğitim almasını önermektedir. Özellikle çocuk ile ebeveynleri arasında çıkar çatışmasının bulunduğu durumlarda çocuğun bağımsız hukuki temsiline sağlanması çocuk dostu adaletin temel güvenceleri arasında kabul edilmektedir (Council of Europe, 2011). Bu kapsamda Kanada, Hollanda ve bazı Avrupa ülkelerinde çocuğa bağımsız avukat atanabilmekte, ayrıca çocukların ücretsiz hukuki yardım hizmetlerinden yararlanması teşvik edilmektedir (Tempesta, 2019; Canadian Bar Association, t.y.). Türkiye'de cinsel istismar mağduru çocuklara, Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında barolar tarafından talep aranmaksızın ücretsiz avukat görevlendirilmektedir (Ceza Muhakemesi Kanunu [CMK], m. 234).

Çocuk dostu adalet yaklaşımının temel amaçlarından biri de çocukların adli süreçlerde ikincil mağduriyet yaşamalarının önlenmesidir. Çocuklar açısından travmatik olan yalnızca istismar olayı değil, adli sürecin kendisi de olabilmektedir. Tekrarlayan görüşmeler, uzun süren yargılama süreçleri, faille karşılaşma olasılığı, mahkeme ortamının yarattığı stres ve çocukların farklı aşamalarda tekrar tekrar ifade vermek zorunda kalmaları mevcut travmanın yeniden tetiklenmesine neden olabilmektedir (Van Niekerk ve Coetzee, 2020; Roque et al., 2014; Frenette et al., 2025). Literatürde bu durum sıklıkla ikincil mağduriyet kavramı ile açıklanmaktadır. Birincil mağduriyet suçun doğrudan etkilerinden kaynaklanırken, ikincil mağduriyet mağdurun adli süreçler veya sosyal çevreyle etkileşimi sırasında yaşadığı olumsuz deneyimler sonucunda ortaya çıkmaktadır (Deniz, 2020). Kurumlar arası koordinasyon eksiklikleri, uzmanlaşmış personel yetersizliği ve çocuk dostu uygulamaların sınırlı olması da ikincil mağduriyet riskini artıran faktörler arasında gösterilmektedir (Reva, 2025). Adli süreçte görev alan profesyonellerin tutumları da çocukların yaşadığı ikincil mağduriyeti etkileyebilmektedir. Araştırmalar, bazı polis, savcı, hakim ve sağlık çalışanlarının mağdur beyanlarına şüpheyle yaklaşabildiğini veya mağduru suçlayıcı tutumlar sergileyebildiğini göstermektedir (Orth, 2002). Bu tür deneyimler; travma sonrası stres belirtileri, özgüven kaybı, geleceğe yönelik umudun azalması ve adalet sistemine duyulan güvenin zayıflamasıyla ilişkilendirilmektedir (Tekin, 2020).

Çocuk mağdurların adli süreçlere etkin katılımı ve haklarının korunabilmesi için süreç boyunca rehberlik, bilgilendirme ve destek sunan profesyonellere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda multidisipliner ekip çalışması, kurumlar arası iş birliği ve bilgi paylaşımı çocukların korunmasında önemli bir işlev görmektedir (Finkelhor ve ark., 2005). Çocuk cinsel istismarı vakalarında adli görüşmeciler, çocuğun güvenli bir ortamda ve gelişim düzeyine uygun yöntemlerle beyan vermesini sağlayarak hem soruşturma sürecine katkıda bulunmakta hem de tekrar eden ifade alma işlemlerini azaltarak yeniden travmatizasyon riskinin önlenmesine yardımcı olmaktadır (Batman, 2024; Ermağan-Çağlar ve Türk-Kurtça, 2020). Avukatlar ise çocuğun haklarının korunması, adli süreç hakkında bilgilendirilmesi ve çocuk dostu uygulamalara erişimin sağlanmasında önemli rol üstlenmektedir. Nitekim çocukların sahip oldukları haklar ve adli sürecin işleyişi konusunda yeterli bilgiye erişememeleri, yargısal süreçlere etkin katılımlarını güçleştirebilmektedir (UNICEF, 2025).

Çocuk cinsel istismarı vakalarının çok boyutlu yapısı, çocukların hukuki, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının birlikte ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu nedenle çocuklarla çalışan profesyonellerin travma, çocuk gelişimi ve çocuk hakları konularında yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları önem taşımaktadır. Ancak çocuklarla çalışma konusunda uzmanlaşmış eğitimlerin yetersizliği, deneyim farklılıkları, kurumsal kaynak sınırlılıkları ve iş yükü gibi etkenler çocuk dostu uygulamaların etkili biçimde yürütülmesini güçleştirebilmektedir (Karataş ve Mavili, 2019). Travma bilgili hizmet sunumu ise çocukların iyileşmesini desteklemek amacıyla adalet, sağlık, eğitim ve sosyal hizmet alanlarında çalışan profesyoneller arasında koordinasyonun sağlanmasını ve çocuğun ihtiyaçlarının bütüncül biçimde ele alınmasını öngörmektedir (Şimşek ve Samancı Öncel, 2024). Buna karşın çocuk istismarı ve travmanın etkilerine ilişkin bilgi eksiklikleri, çocuklara yetişkin odaklı yaklaşımların sürdürülmesine ve çocuğun ihtiyaçlarının yeterince gözetilememesine yol açabilmektedir (Şimşek ve Samancı Öncel, 2024). Bu tür mesleki ve yapısal güçlükler, çocukların ikincil mağduriyet yaşama riskini artırabilmektedir (Tonyalı et al., 2023).

Türkiye'de çocuk cinsel istismarı mağdurlarına yönelik araştırmalar ağırlıklı olarak adli görüşme uygulamaları, adli görüşmecilerin deneyimleri, Adli Görüşme Odaları (AGO) ve Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) işleyişi ile işlevselliği üzerine odaklanmıştır (Üstün Güllü ve Erden, 2022; Şamar ve Urhan, 2020; Yaman ve Vatansever, 2022; Büber ve ark., 2024; Kök ve Erbay, 2023). Buna karşın, çocukların adli sürecinde birlikte görev yapan avukatlar ile sosyal çalışmacıların deneyimlerini aynı araştırma kapsamında ele alan ve bu iki meslek grubunun çocuk dostu adalet sistemi ile ikincil mağduriyet bağlamındaki değerlendirmelerini bütüncül olarak inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Çocuk cinsel istismarı olgularında avukatlar ile sosyal çalışmacılar, adli sürecin farklı aşamalarında çocuğun haklarının korunması, desteklenmesi ve adalet sistemine erişiminin sağlanması amacıyla eş zamanlı ve iş birliği içinde görev yapmaktadır. Bu iki meslek grubu arasındaki iş birliğinin niteliği, iletişim ve koordinasyon düzeyi ile uygulamadaki uyum ya da uyumsuzluklar, çocukların adli süreçte yaşayabilecekleri ikincil mağduriyet üzerinde doğrudan etkili olabilmektedir. Anlam karmaşasının önlenmesi amacıyla belirtmek gerekir ki, literatürde sıklıkla kullanılan "adli görüşmeci" kavramı tek bir meslek grubunu değil; psikolog, psikolojik danışman ve rehberlik uzmanı (PDR) ile sosyal çalışmacı gibi farklı disiplinlerden gelen uzmanları kapsamaktadır. Bu çalışmada ise adli görüşmeci rolünü üstlenen meslek grupları arasından yalnızca sosyal çalışmacılar çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Bu nedenle çalışmada amaç, avukatlar ile sosyal çalışmacıları aynı mesleki roller açısından karşılaştırmak değil; çocuk dostu adalet sisteminin işleyişini, birlikte çalışan iki temel profesyonel grubun deneyim ve değerlendirmeleri üzerinden bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymaktır. Elde edilen bulguların çocuk dostu adalet uygulamalarının geliştirilmesine ve adli süreçlerde çocukların daha etkin korunmasına yönelik politika ve uygulamalara katkı sağlaması beklenmektedir. Bu kapsamda araştırma aşağıdaki sorulara yanıt aramaktadır:

1. Avukatlar ve sosyal çalışmacılar, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte karşılaştıkları güçlükleri nasıl değerlendirmektedir?
2. Avukatlar ve sosyal çalışmacılar, çocukların adli süreçte korunmasına ilişkin rollerini ve sorumluluklarını nasıl tanımlamaktadır?
3. Çocukların ikincil mağduriyet yaşamalarını önlemeye yönelik mevcut uygulamalar nasıl değerlendirilmektedir?
4. Avukatlar ve sosyal çalışmacılar arasındaki iş birliği ve meslekler arası koordinasyon nasıl değerlendirilmektedir?

Araştırmanın Metodolojisi

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama süreci, veri analizi ve etik ilkeler açıklanmaktadır. Çalışma, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte karşılaştıkları

güçlükleri ve bu süreçteki koruyucu destek mekanizmalarını avukatlar ve sosyal çalışmacıların deneyimleri üzerinden anlamayı amaçladığından, nitel araştırma yaklaşımı temelinde yürütülmüştür. Bu doğrultuda katılımcıların mesleki gözlemleri, çocuklarla çalışma deneyimleri ve çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri derinlemesine incelenmiştir.

Araştırma Deseni

Bu çalışma, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte karşılaştıkları güçlükleri ve bu süreçteki koruyucu destek mekanizmalarını avukatlar ve sosyal çalışmacıların mesleki deneyimleri üzerinden incelemek amacıyla nitel araştırma deseniyle yürütülmüştür. Araştırmada, katılımcıların adli süreçteki gözlemlerini, çocuk mağdurlarla çalışma deneyimlerini, mesleki rollerini ve çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin değerlendirmelerini derinlemesine anlamak amaçlanmıştır. Fenomenolojik yaklaşım, belirli bir olguya ilişkin deneyimlerin katılımcıların bakış açısından anlaşılmasına ve anlamlandırılmasına imkan tanımaktadır (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020). Bu doğrultuda femonelolojik yaklaşım çalışmanın deseni olarak benimsenmiştir. Çalışmada ayrıca bütüncül bir nitel analiz mantığı benimsenmiş, avukatlar ve sosyal çalışmacıların adli süreçte, ikincil örselenmeye, ifade alma sürecine, meslekler arası iş birliğine ve çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin görüşleri birlikte değerlendirilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubu, olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Bu yöntem, araştırma konusu hakkında ayrıntılı bilgi sağlayabilecek ve cinsel istismar mağduru çocuklarla adli süreçlerde doğrudan çalışma deneyimine sahip katılımcılara ulaşılması açısından uygun görülmüştür. Katılımcıların seçimi için aşağıdaki ölçütler esas alınmıştır:

1. Cinsel istismar mağduru çocuklarla adli süreçlerde doğrudan çalışma deneyimine sahip olmak,
2. Avukat veya sosyal çalışmacı olarak görev yapmak,
3. Meslekte en az bir yıllık deneyime sahip olmak,
4. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmek.

Araştırmacılar, potansiyel katılımcılarla ilk olarak mesleki ağları aracılığıyla iletişime geçmiştir. İlk katılımcılara ulaşıldıktan sonra kartopu örnekleme tekniği kullanılmış; katılımcılar benzer mesleki deneyimlere sahip diğer profesyonelleri araştırmaya yönlendirmiştir. Çalışmaya toplam 17 profesyonel katılmıştır. Katılımcıların 8'i avukat, 9'u ise cinsel istismar mağduru çocuklarla adli süreçlerde çalışan sosyal çalışmacıdır. Bu çalışmada sosyal çalışmacı kavramı, adli süreçte çocuk mağdurlarla görüşme, psikososyal değerlendirme, çocuk koruma tedbirlerinin değerlendirilmesi ve çocuğun adli süreçte desteklenmesi gibi görevlerde bulunan sosyal hizmet uzmanlarını ifade etmektedir. Katılımcıların kimliklerinin gizli tutulması amacıyla avukatlar A1-A8, sosyal çalışmacılar ise SÇ1-SÇ9 şeklinde kodlanmıştır.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Genel Bilgiler

Katılımcı Kodu	Meslek Grubu	Yaş	Mesleki Deneyim
A1	Avukat	39	4 yıl
A2	Avukat	36	6 yıl
A3	Avukat	40	16 yıl
A4	Avukat	31	7 yıl
A5	Avukat	31	8 yıl
A6	Avukat	29	5 yıl
A7	Avukat	32	9 yıl
A8	Avukat	29	6 yıl
SÇ1	Sosyal Çalışmacı	27	2 yıl
SÇ2	Sosyal Çalışmacı	32	8 yıl
SÇ3	Sosyal Çalışmacı	37	11 yıl
SÇ4	Sosyal Çalışmacı	27	2 yıl
SÇ5	Sosyal Çalışmacı	28	5 yıl
SÇ6	Sosyal Çalışmacı	29	5 yıl
SÇ7	Sosyal Çalışmacı	28	4 yıl
SÇ8	Sosyal Çalışmacı	29	4 yıl
SÇ9	Sosyal Çalışmacı	30	4 yıl

Veri Toplama Süreci

Görüşme soruları, ilgili literatürün kapsamlı biçimde incelenmesi sonucunda hazırlanmıştır. Bu kapsamda çocuk cinsel istismarı, adli görüşme süreci, çocuk dostu adalet uygulamaları, ikincil mağduriyet, Çocuk İzlem Merkezleri ve Adli Görüşme Odaları üzerine yapılan çalışmalar dikkate alınmıştır. Görüşme sorularının hazırlanmasında Üstün Güllü ve Erden (2022), Şamar ve Urhan (2020), Sarıca ve Coşkun (2020), Büber ve ark., (2024) ile Kök ve Erbay'ın (2023) çalışmalarından yararlanılmıştır.

Literatür incelemesinden elde edilen bulgular doğrultusunda, katılımcıların deneyimlerini ve görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik temel sorular geliştirilmiştir. Sorular; cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte karşılaştıkları güçlükler, çocukların korunmasına yönelik uygulamalar, meslekler arası iş birliği, ikincil mağduriyet riskleri ve çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeler üzerine odaklanmıştır. Bu çerçevede, mevcut makale taslağındaki veri toplama anlatımıyla uyumludur.

Araştırmada avukatlar ve sosyal çalışmacılar için iki ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Avukatlara yönelik formda katılımcı bilgilerine ek olarak adli sürecin çocuk üzerindeki etkileri, yeniden travmatizasyonu önleyici uygulamalar, ifade alma sürecinde yaşanan güçlükler, sosyal çalışmacılarla yürütülen iş birliği, çocukla iletişim kurarken dikkat edilen hususlar, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile ikincil travma riskini azaltma arasındaki denge ve çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeler yer almıştır.

Sosyal çalışmacılara yönelik formda ise adli sürecin çocuk üzerindeki etkileri, yeniden travmatizasyonu önlemeye yönelik uygulamalar, sosyal çalışmacının çocuk cinsel istismar vakalarındaki rolü, avukatlarla yürütülen iş birliği, çocukla yaşına ve duygusal durumuna uygun iletişim kurma süreci, mesleki güçlükler ve çocuk dostu uygulamaların geliştirilmesine ilişkin sorular yer almıştır.

Görüşme formunun anlaşılabilirliğini ve araştırmanın amacına uygunluğunu değerlendirmek amacıyla bir avukat ve bir sosyal çalışmacı ile pilot görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonrasında elde edilen geri bildirimler doğrultusunda görüşme sorularının dilinde ve içeriğinde gerekli düzenlemeler yapılmış, böylece görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Görüşmeler öncesinde katılımcılara araştırmanın amacı, gizlilik ilkeleri ve gönüllülük esasları hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Katılımcılara istedikleri zaman herhangi bir gerekçe göstermeksizin araştırmadan çekilebilecekleri açıklanmıştır. Veri toplama sürecinden önce tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Görüşmelerden elde edilen kayıtlar yazıya aktarılmış ve analiz sürecinde deşifre edilmiş görüşme metinleri esas alınmıştır.

Veri Analizi

Araştırma verileri tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Tematik analiz, nitel verilerde tekrar eden anlam örüntülerini belirlemek, düzenlemek ve raporlamak amacıyla kullanılan esnek bir analiz yaklaşımıdır. Bu çalışmada Braun ve Clarke'ın (2006) altı aşamalı tematik analiz süreci izlenmiştir. Bu süreç; veriye aşinalık kazanma, ilk kodların oluşturulması, olası temaların geliştirilmesi, temaların gözden geçirilmesi, temaların adlandırılması ve bulguların raporlanması aşamalarından oluşmaktadır.

Analiz sürecinde öncelikle tüm görüşme dökümleri tekrar tekrar okunmuş ve veriye aşinalık sağlanmıştır. Ardından cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte yaşadığı güçlükler, ikincil örselenme riski, ifade alma sürecinde iletişim ve beyanın hassasiyeti, çocuk dostu mekanizmaların işlevselliği, meslekler arası iş birliği ve sistemsal iyileştirme ihtiyaçlarına ilişkin ilk kodlar oluşturulmuştur. Benzer kodlar bir araya getirilerek tematik kümeler geliştirilmiş ve bu temalar araştırma soruları doğrultusunda yeniden gözden geçirilmiştir. Analizin güvenilirliğini artırmak amacıyla görüşme dökümleri iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak kodlanmış; oluşturulan kodlar ve temalar karşılaştırılmış, görüş ayrılığı bulunan noktalar tartışılarak uzlaşıya varılmış ve nihai tema yapısı araştırmacıların ortak kararı doğrultusunda oluşturulmuştur.

Analiz sonucunda beş ana tema belirlenmiştir:

- (1) Adli sürecin ikincil örselenme üretme riski,
- (2) Çocuk dostu mekanizmaların katkısı ve uygulamadaki sınırlılıkları,
- (3) İfade alma sürecinde iletişim, yaşa uygunluk ve beyanın hassasiyeti,
- (4) Maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile çocuğun korunması arasındaki mesleki gerilim,
- (5) Meslekler arası koordinasyon, rol beklentileri ve sistemsal iyileştirme ihtiyacı.

Temalar oluşturulurken avukat ve sosyal çalışmacı görüşleri hem kendi meslek grupları içinde hem de karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bulgular bölümünde her temayı temsil eden doğrudan katılımcı alıntılarına yer verilmiş ve alıntılar katılımcı kodlarıyla sunulmuştur.

Nitel Araştırmada Güvenirlik ve Geçerlik

Araştırmanın inandırıcılığını artırmak amacıyla katılımcı ifadelerine doğrudan alıntılarla yer verilmiştir. Nitel araştırmalarda doğrudan alıntılar, ulaşılan temaların katılımcı deneyimleriyle ilişkisini görünür kılması ve araştırmacı yorumlarının veriyle desteklenmesini sağlaması bakımından önemlidir (Creswell ve Poth, 2018). Bu doğrultuda kodlama ve tema oluşturma sürecinde görüşme soruları, araştırma amacı ve katılımcı anlatımları birlikte değerlendirilmiş; temaların veri setini temsil etme düzeyi gözden geçirilmiştir.

Aktarılabiliirliği güçlendirmek amacıyla araştırmanın çalışma grubu, katılımcıların seçilme ölçütleri, veri toplama süreci ve analiz aşamaları ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. Tematik analizde araştırma sürecinin açık biçimde raporlanması, kodlama ve tema geliştirme sürecinin izlenebilirliğini artırarak çalışmanın güvenilirliğini desteklemektedir (Nowell et al., 2017). Çalışmanın iki farklı meslek grubunu içermesi, adli sürecin çocuk üzerindeki etkilerinin ve çocuk dostu adalet uygulamalarının farklı mesleki perspektiflerden değerlendirilmesine olanak tanımıştır. Tutarlılığı sağlamak amacıyla kodlar, temalar ve katılımcı alıntıları arasında kavramsal bütünlük gözetilmiştir.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik onay, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan alınmıştır. Çalışma, 19 Kasım 2025 tarihinde yapılan toplantıda 33 sayılı kararla onaylanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, avukatlar ve sosyal çalışmacılarla gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen bulgular tematik analiz doğrultusunda sunulmaktadır. Analiz sonucunda cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte yaşadığı güçlükler, yeniden örselenme riski, çocuk dostu mekanizmaların işlevselliği, ifade alma sürecinde iletişim ve beyanın hassasiyeti, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile çocuğun korunması arasındaki mesleki gerilim ve meslekler arası koordinasyon ihtiyacı öne çıkmıştır. Bulgular, iki meslek grubunun ortaklaşan ve farklılaşan değerlendirmelerini görünür kılmak amacıyla katılımcı alıntılarıyla desteklenerek sunulmuştur. Bulguların tematik organizasyonu Tablo 2'de detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 2. Temalar, Kodlar, Dahil Etme Kriteri ve Temsili Katılımcı İfadeleri

Tema	Kod	Dahil Etme Kriteri	Temsili Katılımcı İfadesi
Adli sürecin ikincil örselenme üretme riski	Tekrar ifade, uzun yargılama, adli süreçte yeniden travmatizasyon, adalete güvenin zedelenmesi	Çocuğun adli süreçte tekrar tekrar ifade vermesi, olayı yeniden hatırlaması, sürecin uzaması veya adli sistemle temasın çocukta kaygı, korku, yıpranma ve güven kaybı oluşturduğuna ilişkin ifadeler bu tema altında değerlendirilmiştir.	“Çocuklarda travmatik bir sonuç doğurması muhtemel. Mağdur her adli süreçte tekrar aynı olayı yaşamış gibi hissetme eğiliminde olduğundan adli süreçler birbiri içerisine entegre edilerek tek süreç halinde yürütülse çocuk daha az yıpranır.” (A1)
Çocuk dostu mekanizmaların katkısı ve uygulamadaki sınırlılıkları	ÇİM, AGO, özel ifade odaları, tekrar ifadeye çağırılma, uygulama standardı, tek merkezde ifade alma	ÇİM, AGO ve özel ifade odalarının çocuğun korunmasına katkısı, bu mekanizmaların olumlu yönleri, eksiklikleri, standartlaşma sorunları ve uygulamada kuruluş amacına tam olarak ulaşamamasına ilişkin ifadeler bu tema kapsamında ele alınmıştır.	“Çocuk izlem merkezleri cinsel istismar mağduru çocukların ikincil travmasını önleme noktasında pozitif etkisi olan iyi düşünülmüş kurumlardır. Ancak çocukların ifade işlemlerinin tek bir merkezde alınması gerekirken birden fazla kez ifadesine başvurulduğuna tanıklık ediyoruz.” (SÇ2)
İfade alma sürecinde iletişim, yaşa uygunluk ve beyanın hassasiyeti	Yaşa uygun iletişim, gelişim düzeyi, güven ilişkisi, yönlendirme riski, çocuğun kendini ifade edememesi	Çocuğun yaşı, gelişim düzeyi, duygusal durumu, özel gereksinimleri, güven ilişkisi, kullanılan dil, soru biçimi, yönlendirme riski ve çocuğun kendisini ifade etme güçlüğüne ilişkin anlatımlar bu tema altında kodlanmıştır.	“Yönlendirmeden, yargılamadan ve güven temelli bir iletişim kurmaya özen gösteriyorum.” (SÇ9)
Maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile çocuğun korunması arasındaki mesleki gerilim	Maddi gerçek, suçun unsurları, çocuğun örselenmemesi, mesleki rol farkı, hukuki temsil	Avukatların dosyanın aydınlatılması, suçun unsurlarının belirlenmesi ve hukuki temsil sorumluluğu ile sosyal çalışmacıların çocuğu örselememe ve gelişimsel	“Yani avukatın amacı orada maddi gerçeği ortaya çıkarmak. Uzmanın amacı çocuğun örselenmesini önlemek. Arada bir çıkar

		uygunluğu koruma sorumluluğu arasında ortaya çıkan denge veya gerilim durumlarına ilişkin ifadeler bu tema altında değerlendirilmiştir.	çatışması var mecburen.” (A8)
Meslekler arası koordinasyon, rol beklentileri ve sistemsel iyileştirme ihtiyacı	Avukat-sosyal çalışmacı iş birliği, hakim-savcı tutumları, eğitim, uzmanlaşma, süpervizyon, psikolojik destek	Avukatlar, sosyal çalışmacılar, hakimler, savcılar, kolluk ve diğer meslek elemanları arasındaki iş birliği, rol beklentileri, iletişim sorunları, eğitim ihtiyacı, uzmanlaşma, süpervizyon ve sistemsel düzenleme önerilerine ilişkin ifadeler bu tema kapsamında ele alınmıştır.	“Çocuk psikolojisi, çocuğun gelişimsel dönemleri ve toplum içerisindeki çocuğun değeri ve önemi tüm meslek elemanlarına anlatılmalı ve öğretilmelidir.” (SÇ8)

Tablo 2’de, tematik analiz sonucunda ulaşılan beş ana tema, bu temalar altında öne çıkan kodlar, ilgili ifadelerin hangi ölçütlere göre temaya dahil edildiği ve her temayı temsil eden örnek katılımcı alıntıları sunulmuştur. Böylece analiz sürecinde katılımcı anlatılarının hangi anlam örüntüleri etrafında toplandığı daha görünür hale getirilmiştir. Dahil etme kriterleri, her temanın kapsamını belirginleştirmek ve kodlama sürecinin şeffaflığını artırmak amacıyla oluşturulmuştur. Tabloda yer alan temsili alıntılar ise avukatlar ve sosyal çalışmacıların cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte yaşadığı güçlükler, çocuk dostu uygulamaların işlevselliği, ifade alma sürecindeki hassasiyetler ve meslekler arası koordinasyona ilişkin değerlendirmelerini doğrudan yansıtmaktadır.

Adli Sürecin İkincil Örselenme Üretme Riski

Katılımcı anlatımlarında adli sürecin çocuk açısından yalnızca olayın hukuki olarak aydınlatıldığı bir süreç olmadığı, aynı zamanda çocuğun istismar yaşantısıyla yeniden karşı karşıya kaldığı bir deneyime dönüşebildiği görülmektedir. Özellikle tekrar ifade alma, sürecin uzaması ve farklı adli aktörlerle temas etme, çocukların örselenme riskini artıran unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

“Çocuklarda travmatik bir sonuç doğurması muhtemel. Mağdur her adli süreçte tekrar aynı olayı yaşamış gibi hissetme eğiliminde olduğundan adli süreçler birbiri içerisine entegre edilerek tek süreç halinde yürütülse çocuk daha az yıpranır.” (A1)

“Şimdi çocuk ufaksa yaşadıklarını anlamlandırmada zorlandığı aşık. Bunun da hem psikolojik gelişimi hem de insanlarla olan iletişimi açısından çok zararlı olduğunu düşünüyorum. Özellikle adli süreç uzadıkça çocuk yaşadığı olayı tekrar tekrar hatırlamak zorunda kalabiliyor.” (A2)

“Adli süreçte çocuklar ikincil mağduriyet yaşayabileceklerini düşünüyorum. Şüpheli çocuğu bir kez istismar ediyor ise adli süreç içerisinde hakim, savcı, polis, sosyal çalışmacı, psikolog kısacası çocuk adalet sistemi içerisindeki çocuğa dokunan herkesin çocuğu tekrar tekrar travmatize edici bir şekilde yaklaşımda bulunabileceğini düşünüyorum.” (SÇ2)

“Zorlayıcı ve uzun sürecin çocukları olumsuz etkilediğini düşünüyorum, ayrıca çocuğun yaşadığı olumsuz durumu defalarca anlatması da çocuk açısından olumsuz olabilmektedir.” (SÇ7)

Katılımcıların ifadeleri incelendiğinde, avukatlar ve sosyal çalışmacıların adli sürecin çocuk üzerindeki örseleyici potansiyelini benzer biçimde gördükleri anlaşılmaktadır. Mesleki görüşlerin farklılaştığı noktalar dikkate alındığında ise, avukatlar daha çok sürecin uzaması ve tekrar ifade

alınması üzerinde dururken, sosyal çalışmacılar çocuğa temas eden tüm meslek elemanlarının tutumlarının ikincil örselenme açısından belirleyici olabileceğini vurgulamaktadır.

Çocuk Dostu Mekanizmaların Katkısı ve Uygulamadaki Sınırlılıkları

ÇİM, AGO ve özel ifade odalarına ilişkin değerlendirmelerde ikili bir görünüm ortaya çıkmaktadır. Katılımcılar bu mekanizmaları çocukların adli süreçte daha az örselenmesi bakımından önemli bir kazanım olarak görmektedir. Ancak bu yapıların uygulamada her zaman amaçlandığı gibi işlemediğini belirtmektedir. Özellikle tekrar ifadeye çağırılma, standart farklılıkları ve kurumlar arası işleyiş sorunları dikkat çekmektedir.

“Şöyle söyleyeyim, biz mesleğe başladığımızda ÇİM’ler yoktu. Daha sonradan çocuğun adliye ortamında bulunması, farklı kişilere aynı olayı anlatmak zorunda kalması gibi durumların azaltılması amacıyla bu uygulamalar geliştirildi. ÇİM’lerin ve adli görüşme odalarının çocuk açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.” (A2)

“İfade odaları çok faydalı. Çocuk İzlem Merkezinde özel adliye haricinde kurulmuş bir Çocuk İzlem Merkezinde hiç ifadeye katılmadım. Ancak adliye içerisinde bulunan AGO odaları çok faydalı, çocukları rahatlatıyor biraz daha.” (A5)

“Çocuk izlem merkezleri cinsel istismar mağduru çocukların ikincil travmasını önleme noktasında pozitif etkisi olan iyi düşünülmüş kurumlardır. Ancak çocukların ifade işlemlerinin tek bir merkezde alınması gerekirken birden fazla kez ifadesine başvurulduğuna tanıklık ediyoruz.” (SÇ2)

“Bir çocuk ilk ifadesini ÇİM’de verdikten sonra tekrar AGO’da ifadeye çağırılıyorsa bu senaryoda çocuğun ikincil mağduriyeti engellenmiş olmuyor.” (SÇ9)

“Özellikle çocuk izlem merkezleri ve adli destek mağdur hizmetlerinin adli görüşme odaları çocukların bir daha örselenmemesi adına önemli fakat hala sistemde açıklar var.” (SÇ5)

Buradan hareketle, çocuk dostu mekanizmaların katılımcılar tarafından gerekli ve işlevsel bulunduğu buna karşın koruyucu etkilerinin uygulama biçimine bağlı olarak değiştiği anlaşılmaktadır. Çocuğun bir kez dinlenmesi ve işlemlerin mümkün olduğunca tek merkezden yürütülmesi beklentisi, bu tema altında en belirgin ortak vurgu olarak öne çıkmaktadır.

İfade Alma Sürecinde İletişim, Yaşa Uygunluk ve Beyanın Hassasiyeti

Görüşmelerde ifade alma süreci hem hukuki hem de psikososyal açıdan en hassas aşamalardan biri olarak tanımlanmaktadır. Çocuğun yaşı, gelişim düzeyi, duygusal durumu, engel veya özel gereksinim durumu, güven ilişkisi ve kullanılan soru biçimi, beyanın niteliğini ve çocuğun süreçten etkilenme biçimini doğrudan belirlemektedir.

“Benim dışardan ve içerden gözlemlediğim olay ilk öğrenildikten sonra aslında çocuk için bir belirsizlik başlıyor. Her birim kendisine dair olan kısma değiniyor ama çocuk bütün olarak süreci göremiyor. Buda ondan kaygı ve korkuya neden oluyor.” (A3)

“Çocukların en büyük sıkıntısı kendilerini ifade edebilme konusunda yaşıyor. Özellikle küçük yaş gruplarında yaşadıkları olayı anlatmakta zorlanabiliyorlar.” (A2)

“Biz tabii ki işimiz gereği öncelikle gerçeğin ortaya çıkmasını istiyoruz ama ben çocuğun yaşına göre, özellikle bazen çok küçük yaştaki çocuklarla iletişim kurmamız gerekiyor, mümkün mertebe kurmamaya çalışıyorum. Çünkü benim söyleyebileceğim her şey onu bir yönlendirmeye de girebilir.” (A7)

“Öncelikle çocuğun adliyeye gelme, farklı bir ortamda bulunma kaygısını hafifletmeye çalışıyorum. Açlık, susuzluk, yorgunluk vb. bir belirti mevcutsa bunların giderilmesine yönelik müdahalelerde bulunuyorum.” (SÇ1)

“Yönlendirmeden, yargılamadan ve güven temelli bir iletişim kurmaya özen gösteriyorum.” (SÇ9)

“Çocuk ile iletişim kurarken öncelikle uygun ortamın kesinlikle olması gerekiyor, sonrasında çocuğun yaşı gelişim dönemi varsa engeli ve özel durumları esas alınarak çocuk ile iletişime geçiyorum, bu süreçte yaşa göre oyun ya da ilgi alanları etkili oluyor.” (SÇ7)

Avukat ve sosyal çalışmacıların ifadeleri, çocukla iletişim kurmanın yalnızca soru sorma tekniğiyle sınırlı olmadığını göstermektedir. Avukat anlatımlarında beyanın anlaşılır, tutarlı ve yönlendirmeden uzak biçimde alınması öne çıkmaktadır. Sosyal çalışmacı anlatımlarında güven ortamı, temel ihtiyaçların gözetilmesi ve çocuğun gelişimsel özelliklerine uygun iletişim daha belirgin hale gelmektedir.

Maddi Gerçeğin Ortaya Çıkarılması ile Çocuğun Korunması Arasındaki Mesleki Gerilim

Verilerde en belirgin karşılaştırmalı alanlardan biri, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile çocuğun korunması arasındaki dengedir. Avukatlar, suçun unsurlarının netleşmesi ve dosyanın aydınlatılması gerekliliğini vurgularken; sosyal çalışmacılar, çocuğun örselenmeden ve güven ilişkisi bozulmadan ifade verebilmesi üzerinde durmaktadır.

“Ben çok istismar dosyası gördüm bunların bazılarında mağdur bazılarında ise sanık müdafisiydim. İlk amacımız tabiki çocuğu yıpratmamak ama sonuçta maddi gerçekliğinde ortaya çıkması gerekiyor. Eğer tam olarak ortaya çıkmazsa gerçekten mağdur olan birinin hakkı tam olarak korunamayabilir ya da suçsuz birisi yıllarca cezaevinde kalabilir.” (A3)

“Yani benim için birinci özne çocuk değil. Yine her durumda benim sanıkla ilişkim var, mağdur vekiliyken de sanık müdafiiyken de. Yine savcı için de oradaki özne tabii ki çocuk ama suç oluştu mu oluşmadı mı? Bunun güdüsüyle hareket ediyoruz.” (A4)

“Yani avukatın amacı orada maddi gerçeği ortaya çıkarmak. Uzmanın amacı çocuğun örselenmesini önlemek. Arada bir çıkar çatışması var mecburen.” (A8)

“Çocuğun travmatik durumu en çok zorlayan durumlardan biridir. Çocuk kaygı, korku, panik heyecan gibi duygular içinde ise ifadelerine bu durum yansıdığından hem çocuğun üstün yararını gözeterek hareket edip hem de adli süreçte adli rolü üstlenerek süreci yönetmek yaşadığımız zorluklar arasındadır.” (SÇ4)

“Çocuğun güven duygusu ile hukuki sorumlulukların arasında kalmaktır.” (SÇ4)

“Burada önceliğimiz çocuktan bilgiyi alırken onu travmatize etmemek. Çocuğun anlattıklarına inanmamış olabiliriz. Çocuğun yaptığı şeyin yanlış olduğunu düşünebiliriz. Ancak karşımızdakinin çocuk olduğunu unutmamamız gerekiyor.” (SÇ2)

Burada yer verilen alıntılar, meslek grupları arasında doğrudan bir karşıtlıktan ziyade, farklı mesleki sorumlulukların aynı süreçte kesişmesinden doğan bir denge sorununa işaret etmektedir. Avukatlar için eksik kalan beyan hukuki açıdan risk üretirken, sosyal çalışmacılar için çocuğun güveninin zedelenmesi veya örselenmesi sürecin çocuk açısından zarar verici hale gelmesine neden olabilmektedir.

Meslekler Arası Koordinasyon, Rol Beklentileri ve Sistemsel İyileştirme İhtiyacı

Katılımcıların anlatımlarında çocuk dostu adaletin yalnızca özel görüşme odaları veya kurumsal düzenlemelerle sağlanamayacağı anlaşılmaktadır. Avukat, sosyal çalışmacı, hakim, savcı, kolluk ve diğer profesyoneller arasında kurulacak iletişimin, çocuğun süreçten daha az zarar görmesi ve beyanın daha sağlıklı alınması açısından önemli görülmektedir. Bununla birlikte mevcut işleyişte rol beklentileri, bilgi paylaşımı ve uzmanlaşma konularında çeşitli sorunlar dile getirilmektedir.

“Sosyal çalışmacılar bu konuda bize çocukla köprü kurma noktasında da destek oluyorlar.” (A3)

“Ya ben şunu bekliyorum: Çocukla nasıl iletişim kurmam gerektiğinin yönlendirilmesi.” (A4)

“Avukatlarla sosyal çalışmacının benim kendi tecrübelerime dayanarak ifade aşamasında bir iş birliği olmadı şimdiye kadar. Hıhı.” (A5)

“Ya şöyle, sosyal çalışmacı dediğim gibi ilk ifadeye gidildiği zaman, mağdur vekiliye açıkça ‘Ya avukat bey işte çocuğun durumu şöyle, kendini ifade edebilir, şöyle şöyle sıkıntılar yaşamış ön görüşmede. Ya şu noktada hassasiyetleri var. Şunları şunları bana orada söyledi,’ derse benim için daha iyi olabilir.” (A6)

“Avukatlar ile sosyal çalışmacılar arasında iş birliği olduğunu düşünmemekle beraber uzmanlar görüşme öncesi örselenmek adına mağdurlara olayı anlattırmama hassasiyetine karşı avukatların bu durumu ifade öncesi çocuklara tekrar ettirmeleri sonraki süreci zorlaştırmasından kaynaklı iş birliğinde güçlük oluşturmaktadır.” (SÇ3)

“Avukatlarla olan iş birliği genel anlamda olumlu olmakla birlikte dava dosyalarında amaçların belirli noktalarda farklılaşması nedeniyle sorunlar yaşanmakta.” (SÇ5)

“Çocuk psikolojisi, çocuğun gelişimsel dönemleri ve toplum içerisindeki çocuğun değeri ve önemi tüm meslek elemanlarına anlatılmalı ve öğretilmelidir.” (SÇ8)

“Beni en çok zorlayan durum bilişsel ve duygusal yük olabiliyor. Cinsel istismarla çalışan meslek gruplarına yönelik de psikolojik destek hizmeti verilmesi gerektiği kanaatindeyim.” (SÇ6)

Genel olarak bu tema altında, koordinasyonun hem ihtiyaç hem de sorun alanı olduğu görülmektedir. Avukatlar sosyal çalışmacılardan çocukla iletişim, ön bilgi ve rehberlik konusunda destek beklediğini ifade etmektedir. Diğer taraftan sosyal çalışmacılar bazı avukat tutumlarının çocuğun yeniden örselenmesini artırabildiğini ifade etmektedir. Ayrıca çocukla çalışan tüm meslek grupları için eğitim, uzmanlaşma ve psikolojik destek gereksinimi sistemsal iyileştirme başlığında öne çıkan unsurlar arasındadır.

Tartışma

Araştırmanın bulguları, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçteki deneyimini beş tema çerçevesinde ortaya koymaktadır: adli sürecin ikincil örselenme potansiyeli, çocuk dostu mekanizmaların (ÇİM, AGO) katkısı ve uygulamadaki sınırlılıkları, ifade alma sürecinde gözetilmesi gereken iletişimsel hassasiyetler, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile çocuğun korunması arasındaki mesleki gerilim ve meslekler arası koordinasyon ihtiyacı. Avukat ve sosyal çalışmacıların bu temalara ilişkin değerlendirmeleri büyük ölçüde örtüşmekle birlikte, mesleki rol ve önceliklerden kaynaklanan bazı farklılıklar da göze çarpmaktadır. Bulgular aşağıda bu beş tema doğrultusunda, ilgili literatür bağlamında tartışılmaktadır.

İlk olarak değinmek gerekirse, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçteki deneyimlerinin avukatlar ve sosyal çalışmacılar perspektifinden incelendiği bu çalışmada, ikincil örselenmenin çocukların adli süreçte karşılaştıkları en önemli risklerden biri olduğu ortaya konulmuştur. Özellikle çocuğun birden fazla kez ifade vermesi, yargı sürecinin uzaması ve farklı meslek elemanlarıyla tekrar tekrar aynı olayı paylaşmak zorunda kalması, çocuk üzerinde yeniden travmatik etkiler oluşturabilmektedir. Bu bulgu, çocukların adli süreçte gereksiz tekrarlarla karşılaşmasının psikolojik iyilik hallerini olumsuz etkilediğini ve adalet sistemine olan güvenlerini zedeleyebildiğini ortaya koyan çalışmalarla paralellik göstermektedir (Roque ve ark., 2014; Reva, 2025; Maier, 2025). Benzer şekilde Herbert ve Bromfield (2016), çocuk dostu adalet sistemlerinin temel amacının yalnızca maddi gerçeğin ortaya çıkarılması değil, aynı zamanda çocuğun yeniden

travmatize olmasının önlenmesi olduğunu vurgulamaktadır. Bu araştırmada özellikle sosyal çalışmacıların, ikincil örselenmenin yalnızca tekrar ifade alma ile sınırlı olmadığını; çocukla temas eden tüm adli aktörlerin tutum ve iletişim biçimlerinin de bu süreçte belirleyici olduğunu ifade etmeleri dikkat çekicidir. Çocuk dostu adalet yaklaşımının yalnızca yapısal düzenlemelerle değil, çocukla çalışan tüm profesyonellerin travma bilgisi ve çocuk hakları temelli bir anlayışla hareket etmesiyle etkili olabilir.

Çocuk dostu adalet kapsamında oluşturulan yapılar (AGO, ÇİM vb.), cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte ikincil örselenmesini azaltmayı amaçlayan önemli çocuk dostu adalet mekanizmalarıdır. Özellikle çocukların farklı kurumlarda yeniden ifadeye çağırılması ve uygulamalar arasındaki standart farklılıklarının, çocuk dostu adalet yaklaşımının etkililiğini sınırladığı görülmektedir. Bu bulgu, çocuk dostu adalet uygulamalarının yalnızca bu mekanizmaların varlığıyla değil, kurumlar arası koordinasyonun sağlanması ve çocuğun mümkün olduğunca tek seferde dinlenmesi ilkesi doğrultusunda işletilmesiyle amacına ulaşabileceğini ortaya koyan çalışmalarla uyumludur (Johansson et al., 2017; Pereda ve ark., 2021). Nitekim çocuk dostu adalet yaklaşımı, çocuğun gereksiz adli işlemlerden korunmasını ve aynı olayı tekrar tekrar anlatmasının önlenmesini temel ilkeler arasında değerlendirmektedir (Yıldız ve Kaynak, 2024). Bu doğrultuda, çocuğun rızası dışında maruz kaldığı ve kalıcı travmatik etkiler oluşturabilecek yaşantısını farklı kurumlarda, daha önce tanımadığı kişilere tekrar tekrar anlatmasının önlenmesi için ÇİM ve AGO gibi uygulamaların koruyucu etkisinin artırılması; bunun için de yalnızca fiziksel altyapının geliştirilmesi değil, uygulama birliğinin sağlanması ve kurumlar arası işleyişin çocuk odaklı bir yaklaşımla güçlendirilmesi önem taşımaktadır.

İfade alma sürecinde çocuğun yaşı, gelişim düzeyi, duygusal durumu ve iletişim becerilerinin dikkate alınması, hem çocuğun üstün yararının korunması açısından kritik öneme sahiptir. Katılımcılar, güvene dayalı ve yönlendirmeden uzak bir iletişim yaklaşımının çocuğun kendisini daha rahat ifade etmesini desteklediğini vurgulamıştır. Bu bulgular, çocukların bilişsel ve duygusal özelliklerine uygun görüşme tekniklerinin kullanılmasının hem beyanın doğruluğunu artırdığını hem de adli sürecin çocuk üzerindeki olumsuz etkilerini azalttığını bildiren çalışmalarla örtüşmektedir (Lamb ve ark., 2007; Faller, 2015; Özkan Bardakçı ve Bardakçı, 2024). Çocuk dostu adalet yaklaşımı ifade alma sürecinin çocuğun yaşına, gelişimsel özelliklerine ve bireysel gereksinimlerine uygun olarak yürütülmesini temel ilkelerden biri olarak kabul etmektedir (Dinç, 2020). Bu nedenle, çocuklarla çalışan tüm meslek elemanlarının çocukla iletişim ve adli görüşme teknikleri konusunda düzenli eğitim almaları adli sürecin sağlıklı yürütülmesine katkı sağlamak açısından önemli olabilmektedir.

Araştırma bulguları, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ile çocuğun korunması arasında hassas bir denge bulunduğunu göstermektedir. Katılımcılar arasında bu iki amacın birbirini dışlayan unsurlar olarak değil, farklı mesleki sorumluluklardan kaynaklanan öncelikler olarak değerlendirildiği görülmektedir. Avukatlar hukuki sürecin sağlıklı yürütülebilmesi ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasını ön planda tutarken, sosyal çalışmacılar çocuğun üstün yararının korunması, güven duygusunun sürdürülmesi ve yeniden örselenmenin önlenmesine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde literatürde, çocukla çalışan farklı meslek gruplarının görev ve sorumluluklarının birbirini tamamlayıcı nitelikte olduğu, çocuk odaklı ve disiplinler arası bir yaklaşım benimsendiğinde hem güvenilir beyanın elde edilmesinin hem de çocuğun psikososyal iyilik halinin korunmasının mümkün olduğu belirtilmektedir (Cross ve ark., 2007; Newlin ve ark., 2015). Bu nedenle çocukların dahil olduğu adli sistem uygulamalarında etkililik için farklı meslek gruplarının rollerini karşılıklı olarak tanıması ve ortak bir çocuk koruma perspektifi geliştirmesi gerekebilmektedir.

Çocuk dostu adalet sisteminin etkili biçimde işleminde meslekler arası koordinasyon belirleyici bir role sahiptir. Katılımcılar, avukatlar ve sosyal çalışmacılar arasında bilgi paylaşımı, rol beklentileri ve iletişim süreçlerinde eksiklikler bulunduğunu ifade etmekle birlikte, disiplinler

arası iş birliğinin güçlendirilmesinin hem çocuğun korunmasına hem de adli sürecin daha sağlıklı yürütülmesine katkı sağlayacağını vurgulamıştır. Bu bulgu, çocuk istismarı olgularında farklı meslek gruplarının eşgüdüm içinde çalışmasının hizmetlerin niteliğini artırdığı ve çocuğun yeniden örselenme riskini azalttığını ortaya koyan çalışmalarla uyumludur (Sarica ve Coşkun., 2020; Batman, 2021, Coşkun, 2024) Dikkat çekici bir diğer bulgu ise meslek gruplarının birbirlerinden karşılıklı mesleki beklentiler içinde olmalarıdır. Avukatlar, sosyal çalışmacıların dosyanın hukuki boyutuna ve suçun unsurlarına daha fazla hakim olmalarının iş birliğini güçlendireceğini belirtirken; sosyal çalışmacılar ise avukatların çocuk gelişimi, travma ve çocukla iletişim konularında daha fazla bilgi sahibi olmalarının çocuk dostu adalet uygulamalarına katkı sağlayacağını ifade etmiştir. Bu karşılıklı beklentiler, çocuk dostu adalet sisteminde etkili iş birliğinin (Babayiğit ve ark., 2019) yalnızca görev paylaşımıyla değil, mesleklerin birbirlerinin uzmanlık alanlarını tanıması ve ortak bir bilgi zemini oluşturmasıyla güçlenebileceğini göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, cinsel istismar mağduru çocukların adli süreçte karşılaştıkları güçlükleri avukatlar ve sosyal çalışmacıların deneyimleri üzerinden incelemiş ve çocuk dostu adalet uygulamalarına ilişkin önemli bulgular ortaya koymuştur. Bulgular, çocukların adli süreçte en önemli risklerden birinin ikincil örselenme olduğunu; bu riskin özellikle tekrar ifade alma, uzun yargılama süreçleri ve kurumlar arası koordinasyon eksiklikleri nedeniyle arttığını göstermektedir. Ayrıca Çocuk İzlem Merkezleri ve Adli Görüşme Odalarının önemli bir işlev üstlenmesine karşın uygulama farklılıklarının bulunduğu, çocuk dostu adalet sisteminin etkinliğinin ise meslekler arası iş birliği, yaşa ve gelişim düzeyine uygun iletişim ile çocuğun üstün yararını esas alan ortak bir yaklaşımın benimsenmesine bağlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu doğrultuda; çocukların mümkün olduğunca tek seferde ifade vermesini sağlayacak uygulamaların yaygınlaştırılması, Çocuk İzlem Merkezleri ve Adli Görüşme Odalarında ulusal uygulama standartlarının oluşturulması, kurumlar arasında ortak işleyiş protokollerinin geliştirilmesi ve çocukla çalışan profesyonellere yönelik çocuk dostu adalet, travma bilgili yaklaşım, çocuk gelişimi ve adli görüşme teknikleri konularında düzenli hizmet içi eğitimlerin planlanması önerilmektedir. Ayrıca avukatlar ve sosyal çalışmacılar için ortak disiplinler arası eğitim programlarının geliştirilmesi ve çocuklarla çalışan profesyonellere yönelik düzenli süpervizyon ve psikososyal destek mekanizmalarının oluşturulması, hem meslekler arası iş birliğinin güçlendirilmesine hem de çocuklara sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

References

- Alpaslan, A. H. (2014). Çocukluk döneminde cinsel istismar. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 15(2), 194-201. <https://doi.org/10.18229/ktd.64802x>
- Aslan, G. G. (2020). Çocuğa yönelik cinsel istismarın açığa vurulma süreci hakkında bir derleme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(4), 1886-1912. <https://doi.org/10.33417/tsh.718306>
- Babayiğit, C., Çalıcı, C., Ziyalar, N., & Aşıcıoğlu, F. (2019). Suç mağduru çocuğun dinlenmesi: Yargılamanın değişik safhalarında görevli kamu personelinin görüşlerinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 16(2), 135-144. <https://doi.org/10.5336/forensic.2018-61875>
- Barut-Bektaş, B. (2023). Teknoloji çağının konuşulmayan gündemi: Çevrim içi çocuk cinsel istismarı. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*, 22, 83-106. <https://doi.org/10.46218/tshd.1348555>
- Batman, H. (2021). *Hakimlerin ve meslek elemanlarının cinsel istismar mağduru çocuklarla yapılan adli görüşmeye ilişkin değerlendirmeleri* [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi].
- Batman, H. (2024). Forensic interviewer in child sexual abuse. *Turkish Journal of Applied Social Work*, 6(2), 14-27. <https://doi.org/10.54467/trjasw.1408178>
- Bayrak, N. G., Gürhan, N., & Karakaş, D. (2021). Türkiye’de çocuk izlem merkezleri, adli görüşme süreci ve hemşirelerin rol-sorumlulukları. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 37(3), 217-222. <https://doi.org/10.53490/egehemsire.667533>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Büber, Ö., Alsancak, F., Kara, H. Z., & Oksal, H. (2024). Uygulama deneyimleri ışığında çocuk izlem merkezlerinin işlevselliği. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (57), 169-196. <https://doi.org/10.54049/taad.1418211>
- Büken, B., Avgören, A., Dinçer, A. F., & Öbek, A. M. (2023). Mağdur çocukla adli görüşmenin standardizasyonu. *The Bulletin of Legal Medicine*, 28(3), 296-306. <https://doi.org/10.17986/blm.164>
- Canadian Bar Association. (t.y.). *Children’s legal representation*. CBA Child Rights Toolkit. <https://www.cba.org/resources/practice-tools/the-cba-child-rights-toolkit/children-s-legal-representation>
- Ceza Muhakemesi Kanunu. (2004, 4 Aralık). Kanun No. 5271. *Resmî Gazete* (Sayı: 25673). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5271.pdf>
- Chen, L. P., Murad, M. H., Paras, M. L., Colbenson, K. M., Sattler, A. L., Goranson, E. N., Elamin, M. B., Seime, R. J., Shinozaki, G., Prokop, L. J., & Zirakzadeh, A. (2010). Sexual abuse and lifetime diagnosis of psychiatric disorders: Systematic review and meta-analysis. *Mayo Clinic Proceedings*, 85(7), 618-629. <https://doi.org/10.4065/mcp.2009.0583>
- Coşkun, U. H. (2024). Yetişkin cinsel suç mağdurlarının adli görüşme odası gereksinimi. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 57, 283-300. <https://doi.org/10.54049/taad.1418240>
- Council of Europe. (2011). *Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on child-friendly justice*. Council of Europe Publishing.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). SAGE Publications.

- Cross, T. P., Jones, L. M., Walsh, W. A., Simone, M., & Kolko, D. (2007). Child forensic interviewing in Children's Advocacy Centers: Empirical data on a practice model. *Child Abuse & Neglect*, 31(10), 1031-1052. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2007.04.007>
- Deniz, D. (2020). Tekrarlayan travma ve ikincil mağduriyet konularının adli süreçlerde değerlendirilmesi. İçinde *VI. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi tam metin kitabı* (ss. 289-299). <https://www.researchgate.net/publication/348115796>
- Dinç, A. (2020). Türkiye'de çocuk mahkemelerinin çocuk adalet sistemindeki yeri. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 5, 62-79. <https://izlik.org/JA67EG24AK>
- Ermağan-Çağlar, E., & Türk-Kurtça, T. (2020). Çocuklarla yapılan adli görüşmeler için ulusal çocuk sağlığı ve insan gelişim enstitüsü protokolü (NICHHD) önerisi: Türkçe versiyonu. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 13-32. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.478463>
- Faller, K. C. (2015). Forty years of forensic interviewing of children suspected of sexual abuse, 1974-2014: Historical benchmarks. *Social Sciences*, 4(1), 34-65. <https://doi.org/10.3390/socsci4010034>
- Finkelhor, D., Cross, T. P., & Cantor, E. N. (2005). The justice system for juvenile victims: A comprehensive model of case flow. *Trauma, Violence, & Abuse*, 6(2), 83-102. <https://doi.org/10.1177/1524838005275090>
- Frenette, N., Elenko, J., Koshan, J., Parker, N. J., & Dimitropoulos, G. (2025). Trauma-informed justice in child abuse cases: A literature review. *Juvenile and Family Court Journal*, 76, 66-89. <https://doi.org/10.1111/jfcj.70019>
- Genç, Y., & Kulaoğlu, S. (2025). Çocuk cinsel istismarını önlemede farkındalık ve eğitimin yeri. *Sosyal Sağlık Dergisi*, 5(1), 50-65. <https://doi.org/10.69514/sosyalsaglik.1630391>
- Hailes, H. P., Yu, R., Danese, A., & Fazel, S. (2019). Long-term outcomes of childhood sexual abuse: An umbrella review. *The Lancet Psychiatry*, 6(10), 830-839. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(19\)30286-X](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30286-X)
- Henkhaus, L. E. (2022). The lasting consequences of childhood sexual abuse on human capital and economic well-being. *Health Economics*, 31(9), 1954-1972. <https://doi.org/10.1002/hec.4557>
- Herbert, J. L., & Bromfield, L. (2016). Evidence for the efficacy of the Child Advocacy Center model: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 17(3), 341-357. <https://doi.org/10.1177/1524838015585319>
- Johansson, S., Stefansen, K., Bakketeig, E., & Kaldal, A. (Eds.). (2017). *Collaborating against child abuse: Exploring the Nordic Barnahus model*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-58388-4>
- Karataş, Z. (2018). Çocukların cinsel istismardan korunmasında çocuk adalet sisteminin önleyici fonksiyonu. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 136-147.
- Karataş, Z., & Mavili, A. (2019). Çocuk adalet sisteminde suça sürüklenen çocuklara yönelik uygulamalarda karşılaşılan sorunlar. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(45), 1013-1043. <https://doi.org/10.21560/spcd.v19i50781.519076>
- Kök, H., & Erbay, E. (2023). Cinsel istismara maruz bırakılan çocuklara hizmet sunan çocuk izlem merkezleri üzerine bir araştırma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 34(2), 381-403. <https://doi.org/10.33417/tsh.1091730>

- Lamb, M. E., Orbach, Y., Hershkowitz, I., Esplin, P. W., & Horowitz, D. (2007). A structured forensic interview protocol improves the quality and informativeness of investigative interviews with children: A review of research using the NICHD Investigative Interview Protocol. *Child Abuse & Neglect*, 31(11-12), 1201-1231. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2007.03.021>
- Maier, S. L. (2025). Advocates' perception of the secondary victimization of rape survivors by law enforcement, the legal system, and hospital professionals. *Violence Against Women*, 31(15-16), 4041-4065. <https://doi.org/10.1177/10778012241292260>
- Newlin, C., Steele, L. C., Chamberlin, A., Anderson, J., Kenniston, J., Russell, A., Stewart, H., & Vaughan-Eden, V. (2015). *Child forensic interviewing: Best practices*. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
- Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1), 1-13. <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>
- Orth, U. (2002). Secondary victimization of crime victims by criminal proceedings. *Social Justice Research*, 15(4), 313-325.
- Özkan Bardakcı, M., & Bardakcı, Ş. (2024). Cinsel istismar mağduru çocuklara yönelik görüşme teknikleri. *Kocatepe Beşeri Bilimler Dergisi*, 3(1), 89-103. <https://doi.org/10.61694/kbbd.1482699>
- Pereda, N., Bartolomé, M., & Rivas, E. (2021). A Review of the Barnahus Model: Is It Possible to Avoid Secondary Victimization in Child Testimony? *Boletín criminológico*, (27). <https://doi.org/10.24310/Boletin-criminologico.2021.v28i.12377>
- Reva, Z. (2025). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı ışığında cinsel şiddet mağduru çocukla adli görüşme sürecinde çocuğun ikincil mağduriyeti: Olgu analizi. *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(2), 710-728.
- Roque, E. M. D. S. T., Ferriani, M. D. G. C., Gomes, R., Silva, L. M. P. D., & Carlos, D. M. (2014). Justice system and secondary victimization of children and/or adolescents victims of sexual violence in the family. *Saúde e Sociedade*, 23, 801-813.
- Sarıca, A. D., & Coşkun, U. H. (2020). Cinsel istismar olgularında adli görüşme odalarının kullanımı: Hâkim, avukat, uzman ve mağdur görüşleri. *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 8(1), 117-142. <https://doi.org/10.26650/JPLC2019-0020>
- Şamar, B., & Urhan, B. (2020). Adli görüşme odalarında suç mağdurlarıyla görüşme yapan adli görüşmecilerin deneyimlerinin incelenmesi: Eskişehir Adliyesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 931-959. <https://doi.org/10.33417/tsh.773690>
- Şimşek, Z., & Samancı Öncel, L. (2024). Cinsel istismar olgularına yaklaşımın travma bilgili hizmet sunumu açısından değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 35(2), 253-268. <https://doi.org/10.33417/tsh.1241704>
- Tekin, B. Z. (2020). Ceza adalet sistemi içerisinde mağdur çocukların ikincil mağduriyeti. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 23(2), 320-355.
- Tekindal, M., & Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. *Ufuk Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153-172.
- Tempesta, C. E. (2019). *Legal representation as a critical aspect of the realization of the child's right to be heard*[Master's thesis, Leiden University]. Leiden University Faculty of Law.

- Tonyalı, A., Karaçetin, G., Atik Tosunlar, H. A., & Kayan Ocakoğlu, B. (2023). Çocuk cinsel istismarında mağdur ve istismar özelliklerinin değerlendirilmesi: Bir çocuk izlem merkezi deneyimi. *Adli Tıp Dergisi*, 37(3), 143-149. <https://doi.org/10.61970/adlitip.1364131>
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2024). *Türkiye çocuk istatistikleri*, 2024. https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/Turkiye_Cocuk_2024TR.pdf
- Türkkan, T., & Odacı, H. (2022). Söylemek mi gizlemek mi? Çocuk mağdurların cinsel istismarı açıklamalarını etkileyen faktörler. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 33(3), 991-1008. <https://doi.org/10.33417/tsh.1022021>
- UNICEF. (2025). *Reimagine justice: Technical brief 7—Child victims and witnesses*. UNICEF. <https://www.unicef.org/media/174686/file/Reimagine%20Justice%20-%20Technical%20Brief%207%20-%20Child%20Victims%20and%20Witnesses.pdf>
- Üstün Güllü, B., & Erden, G. (2022). Cinsel istismar mağduru çocuklarla adli görüşme ve önemi. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 9(2), 317-331. <https://doi.org/10.31682/ayna.1002381>
- Van Niekerk, S., & Coetzee, L. (2020). Secondary victimisation of child victims in the criminal justice system. *Child Abuse Research in South Africa*, 21(1), 20-31.
- Yaman, F., & Vatansever, Ş. (2022). Adli görüşme odalarının işlevselliği üzerine bir çalışma: Bursa Adliyesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 10(31), 186-204.
- Yıldız, H., & Kaynak, R. Ç. (2024). Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde sosyal hizmet uygulamaları. H. Z. Kara (Ed.), *Sosyal hizmet uzmanının uygulama kılavuzu: Bütüncül bir rehber* (ss. 157-176). Eğitim Yayınevi.

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

The authors declare that this manuscript is an original work prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The study was conducted with ethical approval granted by the Social and Humanities Ethics Committee of Sakarya University through its decision dated November 19, 2025 and numbered 33. Informed consent was obtained from all participants prior to data collection. Participant confidentiality and anonymity were maintained throughout the research process. The manuscript has not been previously published and is not currently under consideration for publication elsewhere. All sources used in the study have been properly cited and referenced. The authors confirm that the manuscript contains no plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data.

Author Contributions

Both authors contributed to the conception and design of the study, data analysis and interpretation, and preparation and revision of the manuscript. Both authors reviewed and approved the final version of the manuscript and agreed to its submission and publication.

Conflict of Interest

The authors declare that there is no conflict of interest regarding the research, authorship, or publication of this manuscript.

Funding

This research received no specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agency.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

Artificial intelligence tools were used only for limited purposes, including language editing, translation assistance, and stylistic improvement during the preparation of the manuscript. All AI-assisted translations and language revisions were reviewed and verified by the authors. Artificial intelligence tools were not used in the research design, data collection, data analysis, interpretation of findings, or development of the scholarly conclusions. The authors take full academic responsibility for the content of the manuscript.

Copyright and Permissions

The authors confirm that all necessary permissions for copyrighted materials were obtained where required. The manuscript does not knowingly infringe any copyright or other intellectual property rights.

Author Approval

Both authors confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Yazarlar, bu makalenin bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlanmış özgün bir çalışma olduğunu beyan etmektedir. Araştırma, Sakarya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 19 Kasım 2025 tarihli ve 33 sayılı kararıyla verilen etik kurul onayı doğrultusunda yürütülmüştür. Veri toplama sürecinden önce tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Araştırma süreci boyunca katılımcıların gizliliği ve anonimliği korunmuştur. Makale daha önce yayımlanmamış olup hâlihazırda başka bir yerde yayımlanmak üzere değerlendirme sürecinde değildir. Çalışmada kullanılan tüm kaynaklara uygun şekilde atıfta bulunulmuş ve bu kaynaklar kaynakçada belirtilmiştir. Yazarlar, makalede intihal, uydurma, çarpıtma veya veri manipülasyonu bulunmadığını beyan etmektedir.

Yazar Katkısı

Her iki yazar da çalışmanın tasarlanması ve planlanmasına, verilerin analiz edilmesi ve yorumlanmasına ve makalenin hazırlanması ve gözden geçirilmesine katkıda bulunmuştur. Her iki yazar da makalenin son halini gözden geçirerek onaylamış ve makalenin gönderilmesini ve yayımlanmasını kabul etmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Finansal Destek

Bu araştırma, herhangi bir kamu kuruluşu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen fon sağlayıcı kuruluştan özel bir hibe, mali destek veya finansman almamıştır.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Yapay zekâ araçları, makalenin hazırlanması sürecinde yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve üslup iyileştirme gibi sınırlı amaçlarla kullanılmıştır. Yapay zekâ desteğiyle gerçekleştirilen tüm çeviriler ve dil düzenlemeleri yazarlar tarafından gözden geçirilmiş ve doğrulanmıştır. Yapay zekâ araçları araştırma tasarımında, veri toplama ve veri analizi süreçlerinde, bulguların yorumlanmasında veya bilimsel sonuçların oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk yazarlara aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Yazarlar, telif hakkıyla korunan materyaller için gerekli olduğu durumlarda tüm izinlerin alındığını teyit etmektedir. Makale, yazarların bilgisi dâhilinde herhangi bir telif hakkını veya diğer fikri mülkiyet haklarını ihlal etmemektedir.

Yazar Onayı

Tüm yazarlar makalenin son halini okuduklarını, onayladıklarını ve yayımlanmasını kabul ettiklerini beyan eder.

Authors' Contribution Statement / Yazarların Katkı Oranı Beyanı

The researchers' contribution statement is as follows / Araştırmacıların katkı oranı beyanı şu şekildedir:

First author / 1. Yazar %50,

Second author / 2. Yazar %50.